

Domoljub

v Ljubljani, 11. marca 1936

Leto 49 • Štev. 11

Zopet streli v narodni skupščini

Narodna skupščina v Belgradu je doživela v minulem tednu ure, ki bi bile postale usodne za državo. Poslanec Jevtičevskega kluba Arnautović je streljal na ministrskega predsednika dr. Stojadinovića, a za k sreči ni zadel. Naj slede nekatere podrobnosti.

Obstrukcija Jevtičevcev

Kakor znano, se je parlamentarna opozicija na vso moč trudila, da bi sedanja vlada ne spravila državnega proračuna pod streho. Opozicijski poslanci, med katerimi je zaenkrat tudi večina Slovencev, v skupščini razbijali, piskali in na vse mogoče načine uganjali šum in ropot, da bi onemogočili razpravo o novem proračunu. Mislili so: Če se nam obstrukcija posreči, bo vlada padla in zopet bomo mi pofoveci, kramerjevci, pucljevci itd. zopet pestili ljudi po mili volji. Opetovano je dokazala vlada z glasovanjem, da ima za seboj znatno večino poslancev, a vse skupaj ni nič zaleglo: parlamentarna opozicija je razgrajala in tulila naprej in si v skupščinskem odboru, kjer ima od prej večino, za trudapolno delo še povišala poslanske dnevnice.

Večina napravi red

Končno je bilo prepotrpežljivi vladni večini vsega tega dovolj in skupščinski predsednik je pozval v skupščino varnostne organe, da varujejo poslance in red. Opozicija se je, globoko užaljena, umaknila iz skupščinske dvorane in odšla deloma na galerije, deloma pa je popivala po belgrajskih gostilnah, kavarnah in nočnih lokalih.

Dne 6. marca

Skupščinska večina pa je krepko vzela v roke državni proračun za leto 1936-37 in še sprejela nekatere postavke tudi v podrobnostih. Dne 6. marca je bilo na sporedu poročilo ministrskega predsednika dr. Stojadinovića o zunanji politiki, ministra dr. Korošca o notranji politiki in ministra dr. Letice o finančni politiki vlade.

Damjan Arnautović

Že pri prvih besedah dr. Stojadinovića mu je prišel vpadati v njegov govor poslanec Jevtičevskega kluba Damjan Arnautović, ki je z ostalimi jevtičevci iz opozicijskih klubov obstruiral delo v skupščini ter se oddaljeval od proračunske raz-

prave. Zaradi tega je prišel v časnikarsko galerijo ter se hotel preriniti na prvo mesto. Nastal je zaradi tega med njim in časnikarji prepir. Arnautović je stalno vpadal v besedo predsedniku vlade, tako da ga je predsednik skupščine moral večkrat opozoriti. Dejal mu je, obrnjen proti časnikarski loži: »Gospod poslanec, če imate kaj povedati, tu doli je mesto!« ter je pokazal na dvorano. Poslanca Arnautovića so nato na zahtevo časnikarjev varnostni organi spravili iz časnikarske lože, nakar je odšel v sejno dvorano in zavzel mesto na skrajni levisi v prvi klopi. Ni pa prenehal z vpadanjem v besedo.

Revolver v roki Arnautovićeve

Ko je predsednik vlade dr. Milan Stojadinović v svojem ekspezeju prišel do mesta, kjer je izrazil globoko zahvalo Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu za njegovo delo, so vsi poslanci vstali in vzkliknili: »Živijo!« Dr. Stojadinović se je kraljevskemu namestniku Pavlu zahvalil za vse usluge, ki jih je storil ob priliki svojega bivanja v inozemstvu, ko se je v Parizu sestal z vodilnimi politiki. Ob tej priliki je Arnautović vstal in pričel razbijati po klopi. Poslanec Voja Janjić je skočil pokoncu in vzkliknil: »Gospod predsednik, to je sramota in mi ne moremo dopustiti, da vpadva v besedo ta človek!« Nato je poslanec Arnautović znova skočil pokoncu, se obrnil proti predsedniku vlade in vzkliknil: »Jaz se te ne bojim, jaz ti bom pokazal!« V tem trenutku je segel v suknjo ter izvlekel revolver.

Ko so poslanci to opazili, so pričeli skakati iz svojih sedežev in begati na vse strani. V dvorani je nastala nepopisna zmeda. Z galerij in celo iz diplomatske lože se je začulo vpitje. Tedaj pa je poslanec Arnautović že pomeril z revolverjem na predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića in sprožil. Strel k sreči ni zadel in je odletel proti diplomatski loži.

Predsednik vlade se je v tem hipu sklonil za govorniški oder, enako so storili tudi člani kraljevske vlade in se sklonili za klopi. G. dr. Stojadinović je nato zapustil govorniško mesto in odšel s člani kraljevske vlade iz dvorane. V tem trenutku so na zahtevo predsednika skupščine, ki je po prvem strelu prekinil sejo,

vkorakali v dvorano skupščinski varnostni organi ter se pomešali med poslance. Z vse naglico so odhiteli v smer, od koder so padli streli in naskočili poslanca Arnautovića obenem s člani kluba JRZ in skupščinske večine ter mu skušali izbiti revolver iz rok, kar se jim pa v prvem trenutku ni posrečilo. Poslanec Arnautović je nato še dvakrat ustrelil. Krogle so se zarile v stopnišče. Poslanec JRZ in kluba vladne večine so pobili Arnautovića na tla ter ga s pa krepkimi udarci onesposobili za nadaljnji odpor. Takoj nato pa so ga že prevzeli varnostni organi in ga vlekli iz sejne dvorane ter odvedli na upravo mesta Belgrada.

V času, ko je bila skupščinska seja prekinjena, so poslanci deloma ostali v sejni dvorani, deloma pa so odšli po svojih klubih. Vse je govorilo samo o poizkušnem atentatu na predsednika vlade in o sreči, da se ta gnušen podvig Jevtičevih poslancev ni posrečil.

Po daljšem prekinjenju se je seja Narodne skupščine zopet nadaljevala. Ko se je pojavil v dvorani ministrski predsednik in ostali člani kraljevske vlade, so jim bile zopet prirejene burne ovacije, kakršnih skupščina še ni videla. Vsi poslanci so vstali s svojih mest in vzklikali predsedniku vlade: »Živel dr. Stojadinović!«

Čestitke predsedniku vlade

Dr. Stojadinović je prejel od vseh strani iz domovine in inozemstva nebroj čestitk, da se atentat ni posrečil. Med drugimi so častili tudi knez-namestnik Pavle in kraljica Marija. Večina čestitk iz domovine, kakor tudi iz inozemstva se ne raduje samo, da je ostal dr. Stojadinović pri življenju, ampak izraža tudi željo, naj bi ravno dr. Stojadinovića vlada dosegla vse velike cilje, ki si jih je postavila v dobrobit države.

Razčiščenje v vladi

Po običaju, navadnem ob takih prilikah, je podala dr. Stojadinovića vlada ostavko, ki jo je knez-namestnik sprejel, obenem pa poveril dr. Stojadinovića da sestavi novo vlado, ki je že isti dan prisegla. Nova Stojadinovića vlada je ostala v bistvu ista kot prejšnja, le namesto generala Živkovića je postal vojni minister dosednji načelnik generalnega štaba Ljubomir Marić. Odpuštel je zaradi bolehnosti

minister pravde Miškulin, čigar mesto je začasno prevzel socialni minister Dragiša Cvetković. Na novo pa je vstopil v vlado kot **minister** za telesno vzgojo **narodni** poslanec dr. Jerip Rogić in kot minister brez listnice inž. Voja Gjorgjević. Zadnji je načelnik narodnega kmečkega kluba, ki je do poizkušene atentata ostal edini od opozicije v skupščini in stvarno kritiziral proračun. Ko pa je videl, kakšni divjaki so v parlamentarni opoziciji, je poslal Narodni kmečki klub svojega predsednika v vlado, ki je s tem svojo trdno večino še povečala in bo tedaj z lahkoto spravila pod streho ne samo državni proračun, ampak tudi druge važne zakone.

Razprava o državnem proračunu se v narodni skupščini nadaljuje in bo, če pojde vse po sreči, državni proračun ta teden sprejet.

Kdo je Arnautović?

Damjan Arnautović je bil rojen 25. septembra leta 1898 v Smederevu, doma pa je v Saranovu v okraju Kragujevac, kjer je dovršil tudi gimnazijo. Leta 1927 je izdelal višjo pedagogsko šolo v Belgradu. Do volitev 5. maja 1935 je bil učitelj po raznih vaseh, šolski nadzornik in nato pa učitelj na meščanski šoli. Ko se Srbi v svetovni vojni zapuščali Srbijo, je bil Arnautović ujet od Bolgarov in odveden v ujetništvo, kjer je ostal do konca vojne. Po osvoboditvi se je Arnautović udeleževal v raznih narodnjakarskih organizacijah. Od leta 1927 je bil sodelavec Srbske nacionalne organizacije, a v oktobru leta 1928 je bil izbran za njenega oblastnega predsednika v Štipu.

V Berovu je bil Arnautović v lastnosti učitelja meščanske šole tudi tajnik okrajne organizacije Jugoslovanske nacionalne stranke, prosvetar sokolskega društva itd. Za narodnega poslanca je bil izvoljen prvič 5. maja 1935 v volilnem okraju maleškem na listi Božoljuba Jevtića.

Atentat je bil pripravljen

Takoj po izvršenem atentatu je začela belgrajska policija zaslihevanje Arnautovića. Arnautović je dal točno pojasnila o sestankih in članih družbe, ki je vso noč pred atentatom pripravljala zločin in povedala, da so se on sam in skupina Jevtićevih poslancev, in sicer: Dragiša Stojadinović, Radivoj Nanović, Vasilije Trbić, Mirko Urošević, Jovan Nenadović, Mihajlo Djorović, Dragi Ivanović, ing. Kabilin, Ješa Protić sestali na večer pred atentatom na prostorih Jevtićevega kluba v Narodni skupščini, kjer je poslanec Tasa Dinić označil program dela dela poslanskega kluba z besedami, da je sedaj nastopil pravi trenutek, da se prepreči sprejetje proračuna in položaj enostavno razčisti z revolverji. Tasa Dinić je potem takoj odšel v inozemstvo. Zvečer se je ta skupina poslancev podala v nočni lokal »Kazbek«, kjer je poslanec Mirko Urošević mahajoč z revolverjem napovedal obračun.

Nekateri teh poslancev so z atentatorjem vred korakali po nočnih lokalih, razbijali, razgrajali, tofklili z revolverji in neposredno govorili o krvavem obračunu. Proti jutru se je ta družba raztepla, ostal je atentator sam, ki je v bufetu »Posavina« izjavil v imenu nekega voditelja, da bodo s orožjem razpršili svoje nasprotnike. V tem lokalni je Arnautović ostal do četrta

Proti ideji treba postaviti idejo

Obširno poročilo je podal v Narodni skupščini za svoje ministertvo tudi notranji minister dr. Anton Korošec. Začetkom je poudarjal, da je bil proračun za notranje ministertvo izdelan v težavnih gospodarskih okoliščinah in da je bilo zato izvedeno povsod največje varčevanje.

Glede novih zakonov o volitvah, o samoupravah, o tisku, je notranji minister izjavil, da pride vse v pravem času na vrsto. Čeprav še nimamo novih zakonov, se shodi, konference, sestanki in dogovori lahko svobodno vrše, samo če so izpolnjeni zakonski predlogi, ki jih ni težko izpolniti.

Glede namere nekaterih ljudi, da bi zopet samodrško vladali, je dr. Korošec izjavil: Na napačni poti se nahajajo vsi oni, ki mislijo, da bi mogel našemu narodu kdaj zavladati kruti in surovi polizem brez narodovih pravic proti demokraciji, proti komunizmu in anarhizmu brez oblasti, brez zakona in brez reda. Niti prvo, niti drugo, niti tretje ni mogoče. Za nami lahko pride vlada, ki bo še bolj svobodoljubna, še bolj demokratična kot smo mi, samo če bo hotel disciplinirani narod, toda ne more pa priti ne polizem, ne komunizem, ne anarhizem. Zastonj so zaradi tega vse one ogromne mase lažnivih klevetniških letakov in brošur, ki so se zadnje mesece trosile po naši državi od pofistov in komunistov, zastonj je vse ono prišepetavanje o izmišljenih aferah in korupcijah, zastonj je vse ono povečevanje nemilih dogodkov po ulicah in krajih.

Glede razmerja do Hrvatov je notranji minister rekel: Mi hočemo z vsemi Hrvati najtesnejše sožitje, skupno življenje, življenje zdrave družinske zadrage. Številni Hrvati stoji danes še ob strani. Naša naloga je, da pridobimo njih zaupanje, njih ljubezen. Najboljša pot za to je popolna enakopravnost. V tem oziru ne bomo omahovali in v tej smeri bomo šli naprej. Čim manj pa se o takih težkih vprašanjih govori in čim več se dela, tem boljša je stvar.

O komunistični agitaciji je dr. Korošec povedal te resne besede: Meni se zdi nepotrebno in popolnoma odveč, da bi pred to visoko skupščino razlagal in opozarjal

enajst dopoldne in nato odšel na svoje stanovanje vzel revolver in odtod šel v Narodno skupščino, kjer je izvršil atentat.

Atentatorjeve izpovedi so močno posvetile v ozadje zločina, ki se razjasnjuje tudi po rezultatih hišnih preiskav, ki jih je policija izvršila na stanovanjih prizadetih poslancev. Ne samo, da je policija pri slehernemu aretiranih poslancev našla po en ali dva revolverja, kar je nesporen dokaz, da se je že dal časa pripravljati načrt krvavega obračuna v skupščini, temveč je pri poslancu Dragiši Stojadinoviću našla tudi skladišče modernega strelnega orožja.

Atentator je povedal, da mu je isti poslanec v Jevtićevem klubu izročil dva revolverja s potrebnimi naboji, ki jih je imel Dragiša Stojadinović spravljene v svoji miznici. Zaradi teh odkritij je bil na policiji zaslišan tudi Boško Jevtić, ki pa o orožju v svojem poslanskem lokalni ni vedel ničesar povedati.

na to vsestransko nevarnost. Vsakdo mi bo priznal, da se je proti tej nevarnosti treba boriti. Napak pa bi bilo, če bi pomislili, da se tak nasprotnik lahko premaga samo s policijo, z zaporom, z obsodbami. Policijake sablja, sodni zapori, to so samo trenutni in kratkoročni ukrepi. Ideje je treba postaviti proti ideji! V službo te velike borbe za ideje se morata uvrstiti Cerkev in šola, se morajo postaviti politične stranke, kulturna in socialna društva ter gospodarske organizacije ter celokupno njihovo članstvo. Mora se dvigati val za valom, da zajame ves narod. Vsaka nemarnost in vsaka popustljivost bi brez dvoma prinesla našemu narodu le veliko škodo. Vsi, ki ljubijo svobodo in demokracijo, so povabljeni, da se borijo proti veliki nevarnosti komunizma. Notranje ministertvo bo tudi nadalje, kakor tudi doslej, brez strahu omahovanja vodilo borbo za vse ideale naše jugoslovanske domovine.

Te besede je g. minister dr. Korošec izgovoril z močnim poudarkom in vsa skupščina mu je živahno vzklikala in ploskala.

Na življenja cesti

Sel sem v cerkev. Bolj kakor imam vado, sem poslušal pridigo. Zdela se mi je nekam nenavadna. Govorjenje je bilo o nepremišljenih besedah. Radoveden sem bil, kakšne nepremišljene besede bo mož bežati našel, zato sem odprl svoje uho na stečaj in poslušal za dva.

Spoznal sem, da so nepremišljene besede najprej tiste, s katerimi si v vsakdanjem življenju pomagamo naprej, stokamo in mašimo z njimi svojo nerodnost v mišljenju in govorjenju. Sami jih še opazimo ne. Preveč smo jih navajeni. Drugi ljudje jih seveda opazijo in se nam posmehujejo, če ne v obraz pa vsaj za hrbtom. Človeka, ki je malo stopil po svetu, boš precej spoznal po tem, da bo neprestano gonil svoj: »Astn... astn... astn... ali pa: »Azo... azo... azo...«. »Astn pa smo prišli v mesto, astn prva pot nas je peljala v gostilno, astn kakšno vino smo pili, astn pa malo juhe smo naročili, astn smo vse plačali, pa smo astn šli naprej.« Drugi si bo svoje praznote mašil z besedami: kajpak... kajpak... kajpak; kako pa... kako pa... kako pa; seveda... seveda... seveda; recimo... recimo... recimo. Vse strani »Domoljuba« bi lahko popisal s takimle stokanjem. Ne trdim, da bi bila takale beseda greh; zadosti pa je, če je nepotrebna, nepremišljena in se drugi ljudje iz tebe norčujejo in ti jo oponašajo.

Nepremišljena beseda je tisto zoprno pridušanje, ki ga ponekod slišamo skoroda za vsako tretjo besedo. Ne bom se dosti zmotil, če bom zapisal, da je pridušanje svoje vrste priseganje. Pri zveličanju svoje lastne duše, se pravi to bolj na široko povedano, strtlujem, da govorim resnico, obetam, da te bom vzel za ženo... Ali je treba vsega tega. Resnico govori, mož beseda bodi in to bo vedno vredno, ko cele kupe pridušanja! Kdor se dosti pridušja, pove malo resnice.

Ali pa tisto neslano govorjenje: »Naj imam sto smrtnih grehov! Toliko naj imam smrtnih grehov, kolikor je listja in travice

Mamica, ti moraš prati z Radionom!

Jaz ne maram imeti utrjene in nasajene mamice, jaz hočem mamico, ki je dobre volje, tudi kadar pere. Zato moraš prati s Schichtovim Radionom, ki opere perilo brez truda veliko bolj čisto, kakor bi ga oprale najbolj pridne roke ob najhujšem naporu. Saj je vendar tako preprosto: raztopi najprej Radion v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato izperi perilo najprej v topli, potem pa še v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

Schichtov **RADION** pere vse

Kako smo podpirali ruske begunce

Ko smo pregledovali zaključne račune kraljevine Jugoslavije za leto 1933—1934 s poročilom glavne kontrole, smo v izvlečku računa bilance za budžetsko leto 1933—1934 našli med aktivni pod postavko razna posojila tudi vsoto 592.552.546 din. ki je bila naznačena kot podpora ruskim beguncem, nadalje vsoto 47.066.706.73 din kot podporo ruskim vojnimi invalidom, skupno torej aktivno postavko v znesku nad 639.6 milijonov din.

Pri pregledu zadnjih računskih zaključkov za zadnja leta smo ugotovili, da je narasla leta 1931—32 vsota podpor ruskim beguncem za 32.400.000 din, podpor invalidom pa za 8.940.914 din, nadalje 1932—33 za 25.800.000 din in 5.677.856 din ter 1933—34 za 19.800.000 din, oziroma 5.644.174.50 din, skupno je torej v treh letih znašala vsota podpor 78.000.000 din, podpor invalidom pa 20.262.944.50 din.

Iz podatkov računskega zaključka se da sklepati, da so bile dajane podpore kot posojila tako beguncem kot invalidom. Poleg tega se nahajajo v računskem zaključku še tale aktivna, ki so tudi v zvezi s podporami ruskim beguncem: Ruska banka za trgovino in industrijo v Parizu, kjer imamo naloženih 6.13 milij. frankov ali 17.854.000

dinarjev, nadalje je vloženih v Ruski banki za trgovino in industrijo v Londonu 4 milijone 424.000 franc. frankov ali 12.873.000 din in končno znaša dolg ruskega poslanstva v Belgradu 473.750 franc. frankov ali 1 milijon 378.500 din.

V zvezi s temi našimi številkami so zanimivi tudi podatki: ki jih navaja belgrajska »Politika« z dne 5. marca. Pred nekaj

let je znašal kredit za državno komisijo za podporo Rusom 6—8 milijonov. Iz tega so se vzdrževale ruske šole, potrebni bolniki, starci iz ruske emigracije v vsej naši državi. V zadnjih letih se je ta kredit vedno manjšal in je znašal n. pr. v oktobru 1934 še 1.400.000 din, v oktobru lani pa še 750.000 din. Zato se je tudi osebje državne komisije zmanjšalo, pa tudi podpore. Skupna mesečna podpora za one, ki ne morejo zaslužiti ničesar, je sedaj le 50—250, le malo jih je ostalo, ki dobivajo 350 din.

Opozorilo dolžnikom posojilnic

Opetovano smo že poudarjali, da so posojilnice po svojem ustroju istočasno predstavnice dolžnikov in vlagateljev in da imajo radi tega tudi v vprašanju kmetijske zaštite poseben položaj, ki ne more biti istoveten s položajem ostalih upnikov. Zlasti dejstvo, da vsi dolžniki istočasno kot člani neomejeno jamčijo za posojilnico, narekuje posojilnicam in s tem tudi njihovim matičnim organizacijam — zvezam, da pri dovoľjevanju posebnih ugodnosti po čl. 5 uredbe o zaščiti kmetov postopajo skrajno previdno in na način, ki ne škoduje posojilničnim interesom in s tem tudi ne interesom članov-dolžnikov, ki prosijo za tako dovoľjenje. — Člani-dolžniki naj se zato v prvi vrsti skušajo sporazumeti neposredno s pri-

zadetimi posojilnicami samimi, ki bodo nedvomno — kolikor jim bodo dopuščale možnosti — dajale olajšave in s tem nudile dolžnikom ono, kar pač lahko dajo, ne da bi pri tem trpeli interesi zadruga in s tem tudi posredno interesi člana-dolžnika. Več kot to, kar lahko nudijo zadruga z neposrednim sporazumom, tudi Zveze ne bodo mogle dovoljevati. Zato naj se oni dolžniki-člani naših zadrug, pri katerih je popolnoma izključena možnost, da bi izvrševali svoje obveznosti po določenih zadružnega odplačilnega načrta, skušajo sporazumeti glede raznih olajšav direktno s svojimi posojilnicami.

V Ljubljani, dne 4. marca 1936.

Zadružna zveza, r. z. z. o. z.
v Ljubljani.

Zveza slovenskih zadrug, r. z. z. o. z.
v Ljubljani.

Pes je dobil pokojnino

Policijski pes Hektor, pri orožniški postaji v vasi Rudnica pod Kopalnikom, je dolgo let vršil službo, za katero so ga vsposobili v policijski šoli v Kamenici. Plače je imel 70 Din mesečno. Med tem je pes ostarel in je moral zapustiti službo. Z uradnim odlokom je bil Hektor odpoklican in so mu nakazali dosmrtno pokojnino 40 Din mesečno. Hektor uboga še vedno, vendar je zelo žalosten in hrom.

Ne vem, kako bi rekel takemu človeku? Pri smodu ali siromak? Ali sploh premišlja, kaj je en sam smrtni greh, preden izrečeš tako budalost? Nič se mi ne opravičuj, da tako govorim samo otroci, pametni možje pa ne. Tudi otroci naj se uče premišljeno govoriti! Kakršen Janezek, tak bo tudi Janez.

Potem pa vzemimo še tiste besede, s katerimi se lotimo svojega bližnjega, seveda takrat, kadar ga ni zraven, in obdelavamo njegova in njegove napake na drobno in na debelo, resnično in neresnično, če je treba ali če ni treba. Kaj imaš od takega govorjenja? Prejalist je bil prišel čas, ko se boš moral prati zaradi predolgega jezika pred sodiščem in svojo nepremišljenost drago plačevati. Ali

boš pa primoran, da na zadnji strani kateregakoli časopisa pošlješ med svet »Izjavo, preklic«, ali kakor se že take reči imenujejo in v njih obžalovanje, ker si nepremišljeno govoril in zahvalo, da ni prišlo do tožbe in do obsodbe. Ali pa ni že tak preklic zadosti bridka obsodba?

Kaj, če bi vzel v misel še nepotrebna prerekavanja in nečedna očitavanja v zgodovini družinskih prepirih? Potem toliko nepremišljenih besedi, izgovorjenih po gostilnah, pri pijačevanju, pri ponočevanju in in in... Ne bomo prišli do konca.

Prav so učili že v davnih dneh, ko so rekli: Karkoli delaš, delaj previdno in glej na konec. Se bolj pa glej na to, kar govoriš.

KAJ JE NOVEGA

Važna odločba o kuluku

Dalmatinska občina Cavtat je od nekega davkoplačevalca zahtevala plačilo kuluka za leto 1930, 1931 in 1932. Proti zahtevi občine je šla pritožba na okrajno načelstvo, ki je pritožbo zavrnilo. Upravno sodišče v Dubrovniku pa okr. sodišču ni dalo prav in je njegov odlok razveljavilo s sledečo utemeljitvijo:

Odkup osebnega dela nima značaja rednega ali izrednega občinskega dohodka, ampak je pomožno sredstvo za gradnjo in vzdrževanje nedržavnih cest. Uporaba na-

rodne sile pride le izjemoma v upoštevanje pod pogojem, da je načrt del predhodno odobren od pristojne oblasti in za pet let naprej in za vsako leto posebej. — Občina nima pravice, da samooblastno odloča o uporabi narodne sile, pa zato tudi nima pravice, da pobira od njih odkupnino, ker je to izredno sredstvo, čigar upravičenosti mora pritrditi državna oblast. Ker občina ni izvršila vse v zakonu zahtevane priprave za uporabo narodne sile, je njena zahteva nezakonita.

ZAHVALE

Ob požaru v noči od 20. na 21. februar mi je pogorela hiša. Uprava »Domoljubac« mi je z vso prijaznostjo že četrty dan po nesreči izplačala znesek 1000 dinarjev kot podporo za svoje naročnike-pogorelece.

Smatram za prijetno dolžnost, da se p. n. upravi najiskrenejše zahvalim za to vestno in uslužno izpolnjevanje obljubljenih ugodnosti, s katerim svojim naročnikom v nesreči prisloži na pomoč.

»Domoljubac« pa kot najiskrenejšega zagovornika naših pravic vsakomur toplo priporočam.

V Lahovčah pri Komendi, 28. febr. 1936.

Hubad Matevič, l. r. posestnik št. 42.

V noči od 20. na 21. sebruar mi je poleg precejšnjega dela gospodarskih poslopij pogorela tudi hiša. Uprava »Domoljubac« mi je brez zamudnega pisarjenja ali nepotrebnih formalnosti že drugi dan po naznanilu nesreče izplačala požarno podporo v znesku Din 1000.

Upravi »Domoljubac«, ki je pravočasno vplačilo naročnine z moje strani nagradila ob tej nesreči s točnim izplačilom podpore se s tem najiskrenejše zahvaljujem. »Domoljubac« pa kot našega najvestejšega prijatelja vsakomur priporočam.

Lahovče, 28. februarja 1936.

Marija Bugar, l. r. posestnica št. 43.

OSEBNE VESTI

d Za kanonika mariborskega stolnega kapljiča je imenovan ravnatelj mariborskega dijaškega semenišča g. dr. Alojzij Ostrc.

d Dva sedemdesetletnika. Dne 25. februarja je dopolnil 70 let župnik Matija Skorjanc v državnem zdravilišču v Topolšnici. — Dne 4. marca je obhajal 70 letni jubilej Loj Josip, višji poštni kontrolor v p. v Celju.

d Zlato poroko sta obhajala Ana in Andrej Podboj v Ribnici.

d Za poročevalca za meščanske šolstvo je postavljen pri kr. banski upravi v Ljubljani meščanskošolski učitelj Rudolf Wagner.

d 60 let je dopolnil oviski župnik gosp. Jožef Ocepek.

d Sedemdeset let je dopolnil šrom Dolenjske dobro znani sejmar fužinski kovač

gosp. Jože Mandelj iz Sotle pri Mirni na Dol. Bil je svoje čase tudi odbornik bivšega Kmet. društva in odbornik občine St. Rupert in vnet delavec na katoliškem prosvetnem polju. Bog ga živi našega naročnika še na mnoga leta!

DOMAČE NOVICE

d Povišanje cene na železniške vozne listke stopijo v veljavo 1. aprila. Prizadete so cene na splošno, pa tudi nedeljski povratni listki. Karte osebnih vlakov se podražje za 10, listki brzovlakov pa nekaj manj kot 10 odstotkov.

d Ljubljanski radio. Po podatkih iz zadnjega leta posnemamo, da je število naročnikov ljubljanskega radia znatno napredovalo. Konec leta 1934 je bilo še 10.420 naročnikov, konec 1935 pa jih je bilo že 13.170, torej je napredoval ljubljanski radio za 2750 poslušalcev samo v nem letu. Moremo računati, da je vsak 89. Slovenec naročnik radia, ali povprečno vsaka 20. družina. Lep napredek radia dokazuje, da je nova uprava znatno dvignila kvaliteto stopnje radijskega oddajnega programa ter da je zmožna, voditi naš radio k nadaljnjemu napredku.

d Potrebna okrožnica ljubljanskega župana. Mestni župan dr. Adlešič je izdal na vse mestne urade in podjetja okrožnico, v kateri jih opozarja na 10. člen službene pragmatike. Ta člen namreč prepušča sorodstveno razmerje v uradni službi. Sorodstvo v prvi vrsti, stransko sorodstvo do vštete tretjega kolena, svaštvo v prvi in stranski vrsti do istega kolena izključuje podrejenost, nadrejenost in kontrolno razmerje. Prav isto velja za moža in ženo. Člen, ki to določa, je sicer že nekaj let star, toda v resnici nikoli ni bil izvajan. Okrožnica zato poziva, naj se vsi, ki so prizadeti, takoj prijavijo in navedejo sorodstveno razmerje.

d Velika javna dela izvede v letošnjem letu mestna občina Niš. Veljala bodo 15 milijonov dinarjev. Zgradila bo pravosodno palačo, tri ljudske šole, trgovsko akademijo in poslopje za armadno poveljstvo.

d Prevalje bodo prodajali od 11. do 22. marca na dražbi. Na prodaj je kakih 10 kmetij, blizu 50 hiš, okoli 65 ha njiv, 90 ha travnikov, čez 200 ha pašnikov. Vse skupaj je ocenjeno na 2 in pol milijona dinarjev. Najmanjša ponudba je 1 in pol milijona dinarjev.

d Trošarina na izgotovljene obleke. Novi proračun Savske banovine izkazuje 176 mili-

jonov Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. Proračun fondov in ustanov pa še 32,5 milijona Din. Za ceste je namenjenih v novem proračunu 25 milijonov Din. Med drugim je uvedena kot nov davek trošarina na izgotovljene obleke.

d 20 kg raznega starinskega denarja so našli pri oranju na neki njivi v okolici Niše. Starost denarja se suče od 48. leta pred Kristusom do 211. leta po Kristusu. Zastopanih je na denarju 20 rimskih cesarjev, med njimi Markus Antonius, Nerva, Trajan, Heliogabal, Sentim Sever in drugi.

d Ako hočete biti postreženi z dobrim blagom in po najnižji ceni, potem kupujte le v manufakturni trgovini Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10.

d Celo sv. pismo je znal na pamet Te. meljko Todorovič iz vasi Rokljesa pri Radovištu. Umrl je pred par dnevi, star 115 let in se ni nikdar v življenju opiral na palico.

d Hranilne vloge pri Poštni hranilnici se se v februarju zcep dvignile. Pristopilo je 4380 novih vlagateljev, vsota vlog pa se je povečala za 7.269.432,87 Din na 875.783.872,67 dinarjev.

d Običajne pustne svečanosti so letos popolnoma izostale v Splitu. Kot vzrok navaja krizo in nezaposlenost. V Sloveniji je bilo pustnih šem in plesov na pretek, menda še ni prišla kriza do nas!

d 31 vasi je poplavila Sava okrog Sremske Mitrovice. Človeških žrtev ni bilo, pač pa znaša druga škoda več milijonov dinarjev.

d Ker je mestna mitnina previsoka kmetje iz okolice Slov. Broda ne dovažajo več v mesto živil.

d Kdo pojde nad polje? Denar leži na tleh — polje kupujem, razglašja v nekem listu trgovina Fridolina Bischof v Mariboru. V teh težkih časih, ko je vsak dinar dobrodošel, je prav, če se res izvoz poljev-hišarjev izvede. Najbolje je, ako eden v občini to delo vzame v roke. Nabiranje se vrši v mesecih april in maj. Vsa potrebna navodila določijo brezplačno. Ta posel lahko vršijo celo otroci, ki si na tak način sami oskrbijo sredstva za šolske potrebščine.

CVIČEK pravi dolenski dobiček
Centralni vinarji v Ljubljani.

d Ne bo sreče. V vasi Zduše, občina Kamniška Bistrica, je sin hudo poškodoval svojega očeta. S pol metra dolgim polenom je navalil na očeta, ter mu prizadajal 6 cm dolgo in pol cm široko zevajočo rano nad ocesom. Na posvstvu sta dva hiši in je od teh eno zapustila pokojna mati svojemu sinu, da jo prevzame, ko bo polnoleten. Njegov oče se je v drugič oženil. Medtem je postal njegov sin polnoleten in se smatral takoj za gospodarja. Najprvo je odpeljal in odprl od zaleva kravo, nato pa še prašiča. Oče je, dobro želeč, posvaril svojega sina, naj tega ne počenja, to pa je fanta tako razjarilo, da se je napil in naskočil očeta.

d Pozor pred pohotnežimi! Pred približno dvema mesecema smo poročali o nekem moškem, ki je storil silo neki 11 letni dekletici iz Krčevine pri Mariboru, ko je pasla živino v šumi pri Podvincih. Nekaj dni pozneje je napadel dotični moški kar tri dekleta, ki so se mu pa k sreči pravočasno izmuznile in zbežale. Zaradi teh primerov je sodna preiskava

že v teku. — Pre dnevni pa je napadel neki moški 22 letno dekle, ki se je naslednji dan imela poročiti in se je vračala iz Podvine od svojega ženina na svoj dom v Levanje. Dekle se ima zahvaliti svoji kreпки postavi, sicer bi postala žrtev nasilneža. Borba med obema je bila zelo huda, kajti pobotnež je dekletu raztrgal svo bleko in jo tudi opraskal, vendar ni dosegel zaželenega cilja. — Preiskava, ki jo vodijo orožniki iz Ptuja, je dognala, da je pobotnež isti, ki je oskrnil gori navedeno 11 letno deklico in napadel še tri druga dekleta.

d Goljusi s hranilnimi knjižicami! Nedavno je prišel k Ignacu Purgu, posestnikovemu sinu v Zgornji Pristavi pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju neki prekupevalec hranilnih knjižic iz Ptuja in se z njim pogajal zaradi nakupa njegove hranilne knjižice ptujske posojilnice, pri kateri je Purg imel naloženih 19.700 Din. Nista pa se mogla zediniti, ker je prekupevalec ponujal Purgu le 50% vrednosti hranilne knjižice. Kmalu nato se je pojavil pri Purgu šofer Ivan Erlač iz Budine pri Ptuj z isto namero. Ker je Erlač ponujal za knjižico 80% vrednosti, sta se takoj pogodila in Purg je izročil knjižico Erlaču. Zmenila sta se še, da pride Purg po denar v nedeljo, dne 1. marca t. l. v Ptuj. Erlač je dopešvil v Ptuj, knjižico takoj izročil gori omenjenemu prekupevalcu, da jo proda za 50% njene vrednosti. Prekupevalec je res knjižico prodal v Mariboru nekemu trgovcu za 50% vrednosti in pri tem zaslužil tudi izdatno provizijo, denar pa (nekaj nad 12.000 Din) izročil šoferju Erlaču. Mariborski trgovec, ki je kupil knji-

žico trošarina na vino in vinski mošt v dravski banovini na osnovi zakonitih predpisov in po predhodnem sklepu banskega sveta. Razsodba državnega sveta št. 35.112/35, na katero se »Gostilničarski vestnik« sklicuje, izhaja iz napačne predpostavke, da banski svet o uvedbi trošarine sploh ni sklepal, a poleg tega se nanaša samo na konkretni primer nekega gostilničarja in ni načelne prirode. Na to se opozarja javnost, da ne bi po nepotrebnem vlagala prošnje za povračilo te trošarine, kajti vse take prošnje bo kraljevska banska uprava kot neutemeljene zavrnila. Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani, dne 5. marca 1936. Ban: Dr. Natlačen, s. r.

d Državni oddelek za graditev železnice je dovršil vse priprave za novo progo Bihac — Kolin. Trasiranje proge je že izvršeno, tudi zemljišča so že izmerjena. Novo progo gradi francoska družba »Batignole«, ki je gradila tudi most čez Savo Belgrad — Zemun. Zgrajena mora biti v štirih letih, zato jo bodo začeli graditi hkrati iz Bihaca, Kulen — vakufa in Knina.

d Kredit za gradnjo novega betonskega mostu čez potok Kosovo na cesti Goražde — Foča je odobrilo gradbeno ministrstvo. Most bo stal 223.000 Din in bo imel 10 m razpetine.

d Dva in pol tisoč delavcev dela pri graditvi železnice med Bulečem in Nikšićem. Koliko pa jih je zaposlenih pri gradnji železnice, ki bo vezala Slovenijo z morjem?

d Dvatisoči porod — je bil na Stefanovo v ljubljanski ženski bolnišnici v letu 1935. Da se zatekajo za porode žene v bolnišnice, je tudi znamenje krize — ker se hočejo ob-

Nesrečna lastnica trafike je tembolj pomilovanja vredna, ker so ji še do danes neznan roparji oropali in ubili pred par leti moža. Upajmo, da bo ta vlom čimprej pojasnjen, ljudje se pa svarijo pred nakupom.

d Mizarji ne uporabljajo domačega lesa. Razstave pohištva na ljubljanskem velesejmu so dovršene in bogate, vendar se opaža, da uporabljajo naši mizarji marsikaj tuj les. Zakaj ne domačega, ko ga imamo dovolj in prikladnega? So temu morda krivi tudi arhitekti, ki ustvarjajo načrte za pohištvo in predvidevajo tuj les? Naš oreh, javor, česnja, hrast in še mnogo drugega so prav uporabni lesovi za pohištvo. Zanimiva bo letos na ljubljanskem velesejmu razstava raznih mizarjev iz ribniškega okraja. Tamošnji mizarji so prav dobri, razstavili bodo prvovrstno pohištvo iz domačega lesa. Lesni industrijalec iz Ribnice se je celo ponudil, da pokloni mizarjem potrebni, takoj uporabljeni domači les za izdelavo razslavnega pohištva brezplačno. Ker se tudi stajarski mizarji oglašajo, obeta biti pohištvena razstava prav zanimiva in pestra. V splošnem pa naj velja načelo, da spada na velesejem samo soliden mizar, ki je zmožen kvalitetnega dela.

d Tudi takih se ogibaj! V Ljubljani so je naseli neki Artur Hirt, državljani Poljske ali po domače poljski žid. Dobil je zveze z nekim posestnikom z Unca pri Rakeku ter si pri njem zagotovil obratni kapital 100.000 Din. Za jamstvo mu je Hirt razkazoval neko tovarno na Gorenjskem, češ, da je njen sodružnik. Posestnik je k sreči ob pravem času zvedel, da to ni resnično. Policija je osumila Hirta goljufije, ga zaprla ter izročila sodišču. Posestnik pa Hirtu še ni izročil mnogo denarja ter je škoda, ki jo trpi zaradi tega, manjša.

d Izmed vseh pridelkov nam donaja sadovnjak še primeroma največ čistega dobička. Kdor hoče imeti jeseni lepo in zdravo sadje, mora dreviu pravočasno gnojiti, predno pa odženc, poskopiti z ARBORINOM. — Olej današnji oglaš Arborin.

d 5000 bolnikov je že sprejela samo v letošnjem letu ljubljanska bolnišnica. Mizerija se torej vsak dan veča.

d Po cigansko. Pristojna mariborska oblast je dobila nalogo, da zasleduje ciganko Danico Nikolič, ki je povila pred nedavnim v Škofiji Loki otroka, ki je bil krščen na ime Marija. Izkazalo se je potem, da je ista ciganka dala otroka krstiti še v sosednji župniji. Pri obeh krstih je imela druge botre. Verjetno je, da je mala ciganka dobila sv. krst

Kaj bo rekla gospa Ivanka?

Gosta sta v skrbeh, ker sta po nepredvidnosti popackala namizni prt. Toda gostiteljica, gospa Ivanka, se smeji, ker ve, da take in podobne madeže z lahkoto odpravi iz perila Zlatorogovo terpentinovo milo. Njegova obila in gosta bela pena razkroji in odpravi vsako umazanost - in perilo je zopet, kakor da je novo.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

lico, se je brž odpeljal v Ptuj, da dvigne pri ptujskem zavodu naloženi denar, je zadelo prijavi orožnikom v Ptuj, ki so ne le najprej zaplenili knjižico, temveč so pozvali prekupevalca iz Ptuja, da zadevo pojasni. Istočasno pa se je pojavil v Ptuj tudi Purg, da dvigne — kakor dogovorjeno denar pri Erlaču. Ker pa tega ni našel, je tudi Purg prijavil zadevo orožnikom. Glavnega udeleženca šoferja Erlača pa niso dobili, ker je bil med tem izginil z denarjem vred neznan, kam. Dosedaj ga še niso našli in jo je najbrž pobrisal čez mejo.

d Kako je z banovinske trošarine na vino? »Gostilničarski vestnik« je v štev. 1—2 z dne 4. marca 1936 priobčil članek, iz katerega se more sklepati, da se banovinska trošarina na vino in vinski mošt v dravski banovini pobira nezakonito. Ker bi ta članek utegnil javnost dovesti do napačnih zaključkov, pojasnjuje kr. banska uprava, da se pobira bano-

varovati stroškov (po bolniških blagajnah zavarovane uradnice, učiteljice ter soproge uradnikov imajo brezplačno oskrbo, druge za razmeroma nizko plačilo) dočim so doma stroški za babico in botrinjo nerazmerno veliki. — Da babice težko občitajo ta odpadek pri zaslužku, je umevno.

d Svarimo pred nakupom! V noči od 3. na 4. marec je bilo vlomljeno v trafiko Galšek Ane v Rogaški Slatini. Vlomilec je s silo dvignil iz tečajev levo polovico vrat približno pol metra visoko, tako da se je mogel splaziti v trafiko. Tu je razmetal in pobral vse, kar je bilo kaj vredno tako n. pr. tobak, cigarete, znamke, koleke, galanterijsko blago itd. Prvi je opazil tatvino nočni zdraviliški čuvaj, ki je takoj obvestil orožništvo. Poslali so tudi po policijskega izvedenca in policijskega psa v Ljubljano. Vlom do sedaj še ni pojasnjen. Verjetno pa je, da je vlomilec poznal razmere, sicer si ne bi upal tako brezskrbno vlomiti.

še kje drugje, ker cigani take stvari radi delajo.

d Izvoz štajerske perutnine je zopet omogočen, ker je Nemčija na novo odobrila za mesec marec 400.000 mark za uvoz zaklane perutnine iz štajerskega. Cene perutnine so se zaradi tega zopet dvignile.

d Železniške delavnice v Mariboru nameravajo baje premestiti na jug v Kraljevo. Če se vest uresniči, izgubi Maribor 1900 delavcev, ki so zaslužili letno skoraj dvajset milijonov dinarjev. Čas bi že bil, da prenehajo vznemirljive govorice, ki vedo o demontiranju raznih ustanov v Sloveniji.

d Ker je doseglo praznovanje v rudnikih tako visoko stopnjo, da je prehrana rudarjev ogrožena in nevarnost, da se to slabo stanje še poslabša, sta odpotovala v Beograd člana banovinskega sveta gosp. Filip Kriznik in načelnik II. skupine rudarske zadrage g. Franc Plibersek, da predočita na merodajnih mestih neznosen položaj v naših rudnikih.

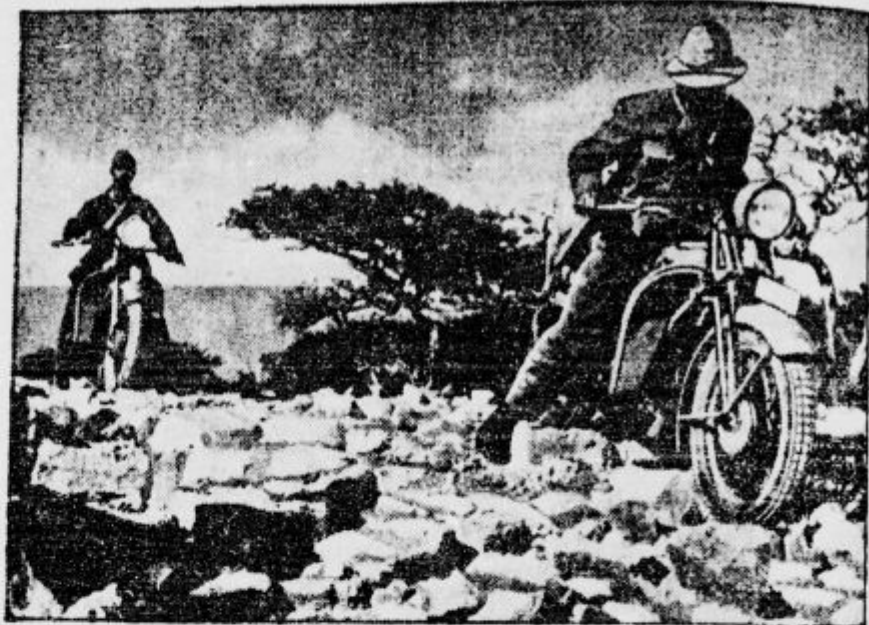
d Ker je svoji izvoljenki prestrelil ušelj, je bil neki fant iz Trnavske vasi obsojen pred mariborskim sodiščem na 3 mesece zapora, pogojno za 2 leti.

d Šest samomorov in en poskus samomora so doživeli Ljubljancini samo v enem tednu.

d Dve jajci na dan znese neka kokoš Ljubomira Dobričiča, posestnika v Dobrovodih, v okraju Kragujevac. Pravi, da kokoš ni pravilno razvita in da ima dva mala repa, namesto enega večjega. Kmetje se vsak dan zbirajo in občudujejo kokos, ki jo Dobričič varuje, kakor očesno zenico.

d Na jugoslovanskih železnicah so natovorili v letošnjem januarju 96.620 vagonov, torej za 6,5% več ko v januarju 1935, kar je posledica mile zime, ker ni bil promet oviran. V l. 1934 so natovorili 90.000 vagonov.

d Vinski sejem v Ljutomeru dne 3. marca je bil prav dobro uspel. Vina je bilo 300 vzorcev prav dobrega in izvrstnega. Razstavljen so bile tudi originalne skropilnice po nizki ceni, osem vrst raznih gnojil ter dve vrsti bakrene galice. Obiskovalcev je bilo vedno polna dvorana. Še več bi jih prišlo če bi bila dovoljena polovična vožnja. Prodato

Abesinske ceste. Na sliki vidimo po kakšnih poteh morajo italijanska vozila napraviti stolet kilometrov dolge poti, da morejo doseči sovražnika.

se je 500 hl vina, veliko vinogradnikov pa se tolaži z upanjem, da bodo še prodali na podlagi zvez z vinskega sejma. Cene vina so letos izredno nizke, kakovost pa je izborna, to je splošna sodba vseh udeležencev. — Vsem onim, ki so kakorkoli pripomogli k lepemu uspehu najlepša hvala. Odbor.

IZ DOMACE POLITIKE

d 21.000 volilcev Steje Velika Ljubljana. Ker ima Ljubljana sedaj do 86.000 prebivalcev, je med njimi okrog 24% volilnih upravičencev.

d Mestne deklaracije v Ljubljani. Ljubljanski proračun za 1936-37 je razgrujen in si ga lahko vsak davkoplačevalec ogleda. Skupno izkazuje proračun 103 milijone 759.657 rednih izdatkov ter dohodkov in 7.523.374 dinarjev izrednih izdatkov. Da se krijejo ti iz-

datki, predlagajo povisek mestnih davščin od 45 na 60 odstotkov. Zvisli naj bi se nadaje kanalska in vodovodna pristojbina. Znatno večji denos naj bi dala tudi trošarina, katere dohodki bi se predvidoma povečali od 19 na 24 milijonov Din. Zvišanje je potrebno, da se bodo morale pokriti ogromne izgube, ki so jih napravili na magistratu ljudje iz tabora JNS.

d Svoje poslanstvo je ustanovila v Belgradu republika Chile in je bil za poslanika imenovan svečanski čilski generalni konzul v Belgradu Oskar Garzes Silva.

d Zelo slab uspeh je imela uredba o odpisu zaostalih davkov v Savski banovini. Skupno je bilo plačanih samo 5 milijonov Din zaostalih davkov.

d Zopet v laseh, pa samo za trenutek...

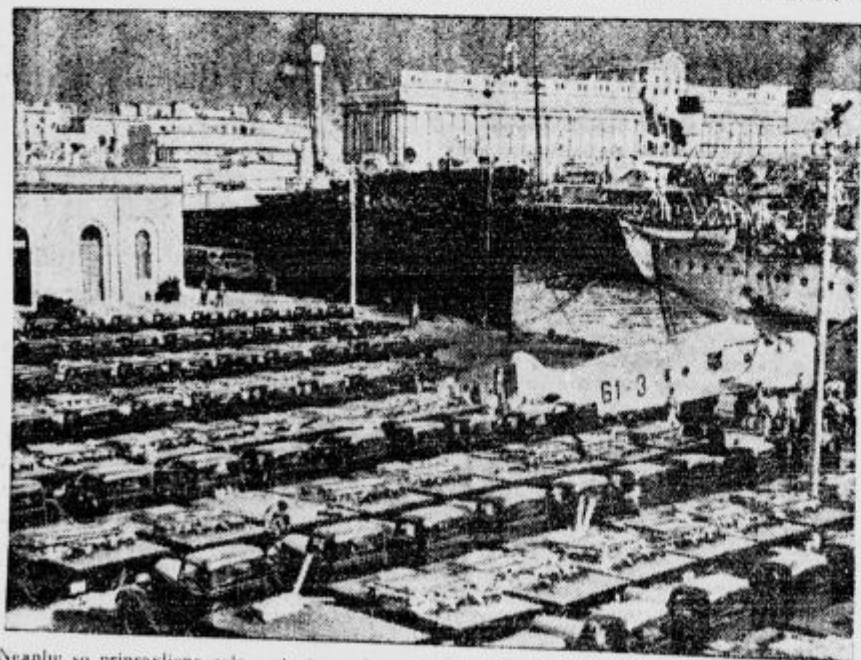
»Kmeti list« se hudi, ker je Domovina obdružila g. senatorja Pucija, češ da se je kot socialni minister premalo brigal za nujno potrebno razširjenje ljubljanske bolnišnice.

»Kmeti list« bere Domovinu v tem pogledu tudi sledeče levite: Sicer pa, roko na srce, prijatelji! Kdo pa je bil tisti, ki je dejno imovino odstopil državi? Nobeden od teh gospodov ni bil. To lahko rečemo. Lahko pa še tudi rečemo in na ves glas povemo, da bi v Ljubljani imeli ne samo moderno, dovolj veliko in moderno opremljeno bolnišnico, ampak naravnost zlato, ako bi denat, ki je sel za razne dvomljive nacionalizacije, za svinčene afe in za druge take narodne dobrote, porabili za — ljubljansko bolnišnico.

d V artilerijsko in pehotno podoficerško šolo se sprejemajo mladeniči stari od 17—21 let. Poročila se dolo pri Per Francu kapetanu v pol. Ljubljana, Maistrova ulica 14 — priložiti 3 Din znamko za odgovor.

ABSOLVENTINJE KMET. GOSPODINJSKIH SOL IN PODEZELSKIH TEČAJEV

z vse Gorenjske so vabljene za nedeljo, dne 15. marca dop. ob 10 v Kranj v Marijanišče. Vršil se bo razgovor o organizaciji kmetijskih žen in deklet. Ker je sestanek zelo važen, se uljudno vabi vse absolventinje, da se sestanka zanesljivo udeležijo. — Franja Brodat.

V Neaplju so prinesle celotno vrsto tovornih avtomobilov in letal, da jih nalože na ladje ter odprejo v Afriko.

NESREČE

d Požar je izbruhnil v ljudski šoli, v vasi Guncata, v gružanskem okraju. Ljudje so prihiteli na pomoč in nosili inventar na prosto. Pri tem je zmanjkalo šolkemu upravitelju raznih stvari v vrednosti 3000 Din.

d Plameni so uničili domačijo kmeta Spica v vasi Razgor pri Mariboru. Ko so kruh pekli, so se vžgale saje, potem pa je gorelo naprej. Nesreča je tembolj žalostna, ker se nahaja gospodar ravno v bolnišnici.

d Gorelo je pri posestniku Francu Petroviču nad vasjo Pacinje pri Ptuj. Gasilec se je posrečilo požar omejiti. Pri reševanju živine pa se je nevarno opeknel sam lastnik Franc Petrovič. Ko je iz gorečega hleva reševal zadnjo živinčce, se je goreče tramovje sesulo nanj in ga pokopalo pod seboj. Potegnili so ga pravočasno izpod gorečega tramovja. Dobil pa je nevarne opekline na glavi, prsih in rokah in je moral nemudoma v bolnišnico.

d Požari. V Dobrovecih pri Mariboru je zgorela majerija posestnika Avguščina Petreča. V poslopju je stanoval majer Kobale z ženo in 4 otroki, ki so se jedva rešili iz goreče hiše. — V Zgornji Polskavi je zgorela kočja posestnika Franca Rudolfa. — V Leskovcu pa je uničil ogenj gospodarsko poslopje posestnice Sagadin.

d Po nesreči je prišel pod vlak 47-letni postni zvučnik Mihael Oman iz Kranja. Vlak mu je zdrobil desno roko.

d Zaradi strohnosti in zanemarjenosti se je porušila znana džamija (turska molitnica) Škender paše v Sarajevu.

d Na kolo nekega voza je padel. Oni večer so z vlakom malo pred polnočjo pripeljali v Ljubljano 36 letnega posestnika Iv. Klančnika, doma iz vasi Brnik pri St. Janžu na Dolnjem. Klančnik je v Gorencah padel na kolo nekega voza, pri čemer se mu je izlilo oko. Na kolodvoru je prevzel Klančnika reševalni avto ter ga prepešal v bolnišnico. Poškodbe Klančnika so bile tako hude, da je bila zdravniška pomoč zastonj. Močno ranjeni so bili tudi možgani. Klančnik je umrl.

d Med delom je padla na roke težka skala 27 letnemu Hrvatcu delavcu Gavru Dimitrovi v Podutiku pri Ljubljani. Skala mu je zmečkala nogo v členku.

d Neki osebni avto se je prevrnil pred Dukičovo gramozno jamo na Vilharjevi cesti v Ljubljani. Avtomobil je le malo poškodovan, pač pa si je pri nesreči od potnikov zlomil nogo 39-letni čevljarški mojster Franc Cvelbar iz Ljubljane.

d Nezgoda za nezgodo. Na Bregu pri Kočevju se je vsek v roko 44 letni posestnik Jožef Peče in je moral v ljubljansko bolnišnico. — Na Kobijevi žagi v Preserju je cirkularna odrezala med delom vse prste na levi roki 35 letnemu delavcu Alojziju Zakšku iz Notranjih gor. — V Zelimljah je padla 2 letna posestnikova hči Danica Krašovec tako nesrečno, da si je zlomila roko. — Pri sekanju drv se je močno vsek v roko 46 letni železniški zvučnik Anton Gamze v Ljubljani. — Pri Sv. Jerneju pri Mariboru je 21 letni Albin Ribič vrtil vojaško patrozo, ki pa se je razietela. Drobci so zadeli fanta v oko ter ga csepili. — V vasi Liberga v občini Smartno pri Litiji je padla pred domačo hišo 86 letna prevzičkarica Marieta Bajčeva ter si zlomila roko. — Na Starem trgu v Ljubljani se je pri sekanju drv vsekala v levo roko 24 letna služkinja Vida Kustrinova. — V gozdu si je med delom zlo-

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Abesinske čete, ki so se morale v Tembijenu umakniti proti zapadu, so v velikem loku obkrožile Tembijen in se sedaj zbirajo pri jezeru Ašangi, kjer je menda nastanjen abesinski cesar in njegova garda. Čete rasov Kase in Sejuma še vedno prihajajo. Italijanske čete nadalje »čistijo« Tembijen. Tu pa tam jih napadajo abesinski oddelki, ki se še niso umaknili proti jezeru Ašangi. Pri bojih v Tembijenu so abesinske čete sestrelile dva italijanska aeroplana, ki sta strmoglavila jugozapadno od Addi Abija.

Če smemo verjeti italijanskim poročilom, je vojna v Abesiniji v glavnem končana, saj je po teh poročilih abesinska vojska na severnem bojišču strta, pot v Addis Abebo pa italijanski vojski odprta. Kljub vsej hrabrosti niso mogli Abesinci vzdržati premoči modernega orožja. Poleg tega pa so bili Italijani tudi številčno na boljšem.

Napetost med Anglijo in Italijo se je v preteklem tednu povečala tudi zato, ker so italijanski aeroplani bombardirali poljsko bolnišnico angleškega Rdečega križa. Na bolnišnico je padlo veliko število bomb, ki so zrušile v prah vse instrumente za operiranje, vsa zdravila in ves material. Ubile in ranile so mnogo članov te bolnišnice, ki je imela na vseh svojih štorih velike znake Rdečega križa. Zaradi napada na angleško poljsko bolnišnico Rdečega križa, so se vršile v Angliji velike protitalijanske demonstracije in tudi angleški po-

slanik v Rimu, sir Eric Drummond je vložil pri italijanski vladi v Rimu oster ugovor.

V švicarski Ženevi se v Društvu narodov pogovarjajo o novih ukrepih (sankcijah) proti Italiji. Kaže pa se seveda pri vsem tem vpliv zadnjih italijanskih zmag. Francoz Flandin je na seji odbora trnajočih predlagal, naj se pozove Italijo in Abesinijo, da ustavita sovražnosti in začeta mirovna pogajanja. Šele potem, če bi ta poskus propadel, naj se pritiska na Italijo s sankcijami. Flandinov predlog je sprejel tudi Anglež Eden. Društvo narodov je na svoj poziv že prejelo odgovor abesinskega cesarja, da je voljan storiti vse za mir in prepušča tozadevne predukrepe Društvu narodov. Tudi iz Rima je prišlo Mussolinijevu poročilo, da je Italija v načelu za to, da se mirovna pogajanja prične. Za enkrat ne pojde kar tako gladko, zakaj Abesinci še davno niso premagani, Italija pa bi se po zadnjih zmagah najbrže ne zadovoljila s par abesinskimi pokrajinami, ampak bo hotela dobiti pod svoje varuštvo vso Abesinijo.

V tem pogledu pa se križajo italijanske in angleške koristi. Abesinija pod italijanskim varuštvom bi postala nepremagljiva trdnjava ob Sueskem prekopu in Rdečem morju, saj bi danes ali jutri z uspehom zaprla Angležem pot v Indijo in v druge angleške dominijone in kolonije, ki so za Veliko Britanijo kot velesilo — življenjskega pomena.

Ozadje japonske vojaške revolucije

V nemškem časopisju »Wahrheit« citamo tudi tole: Nad 250 let že vpliva odločilno na potek japonske zgodovine nad vse bogata japonska rodbina Miteu. Nobena druga rodbina ji ni bila enaka, dokler ni modernizacija Japonske vrgla na vrh rodbino Miteu bišii. Ta rodbina se je začela mešati tudi v politiko. Ker ima silno veliko znanje trgovino, banke in zavarovalnice, more rodbina zaslužiti le, če je mir in če je valuta trdna. To je bil tudi razlog, da se je začela rodbina mešati v politiko. Ustanovili so zato stranko »minsejto«, ki velja kot demokratična stranka. Rodbina Miteu pa je

zaradi svojih velikih rudnikov, plavžev in težke industrije naklonjena vojni in se zato naslanja na stranko »sejuka«, ki je tudi povzročila vojaško zasedbo Mandžurije. — Pri zadnjih volitvah pa je zmagala stranka Miteu bišii. Ni mogoče, da bi se stara rodbina Miteu spoprijaznila s tem dejstvom in se odrekla vplivu, ki ga je izvajala že od nekdaj na japonsko politiko. In tako se je pet dni po parlamentarnih volitvah začela vojaška revolucija na Japonskem.

**Priporočamo Vam dnevnik
„Slovenski dom“!**

mil levo roko 48-letni kočar Jernej Hribar v Vrha pri Žužemberku. — V Pollakovi tovarni v Ljubljani je padla težka bala usnja na glavo 29 letnemu delavcu Alojziju Mahničju iz Domžal. — Pri razkladanju blaga raz tovorni avtomobil je padel delavcu Peterlinu Leonu sod masti na nogo ter mu natrl kost v gležnju. — 69 letni bivši mesarski pomočnik Valentin Ham v Ljubljani je padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo v kolenu.

NOVI GROBOVI

d In večna luč naj jim svetil V Krascah pri Moravčah je umrl Bergant Janez, posestnik in gostilničar. — Na Bukovcu pri Zg. Polskavi je preminula 74 letna Eliza Vrečko pd.

Lesjakova. — V blaženo večnost je odšel Mirko Klanjšek, šolski upravitelj v Vučji vasi. — V Sromljah so pokopali Tono Mavsar. — Na Bregu pri Litiji je odšla v večnost Pavla Potokarjeva. — V Slovenjgradcu je umrl bivši okrajni šolski nadzornik g. Ljudevit Stasny. — Pri Sv. Kristofu v Ljubljani so pokopali Janeza Lenčka, obč. delovodjo v Dolnji Lendavi. — V Ljubljani so umrli: vlakovodja drž. žel. v pok. Franc Kovatič, Terezija Potnik roj. Ogorevc, Antonija Udovič, vdova Blažič roj. Mravljic, Ivana Lenček roj. Debevc, 84 letni strojevodja Ivan Dobnikar, učenka II. razreda Mladike Helena Kos, Gosak Marija, soproga artiljerijskega narednika Nevenka Velimirovič roj. Zagradnik, Josipina Kozak, in železniški upokojenec Franc Hribnik. Naj počivajo v

Hitler je zopet spregovoril

Dne 7. marca 1936 se je zgodilo v Nemčiji nekaj, kar lahko postane usodno za ves svet: Pred stotisoči Nemških državljanov je g. Hitler izjavil, da odpoveduje locarnski mirovni dogovor, po katerem Nemčija v Porenju ni smela imeti vojaških posadk. Ob burnem pritrdjevanju nepreglednih množic je g. Hitler tudi sporočil, da že korakajo čete nemške armade v svoje vojašnice v Porenju da je s tem Nemčija enakopravna in borba za nemško časti končana.

G. Hitler je pri tej priliki izjavil, da je prekršila locarnsko pogodbo Francija, ker je sklenila sporazum z ruskimi boljševiki kar bi brez pritrdila Nemčije v smislu locarnskega sporazuma ne smela.

G. Hitler je ponudil 25 let miru vsem sedem Nemčije in izrazil željo za zopetni vstop Nemčije v Zvezo narodov. Pri tem je g. Hitler stavil sledeče jasne točke:

1. S Francijo in Belgijo hoče Nemčija skleniti dogovor o ustvaritvi obmejnega pasu. Belgija in Francija se obvezeta, da bosta razorožili na svojem ozemlju tisti del teritorija ob Renu, kakor ga bo razorožila Nemčija. 2. Nemčija je pripravljena z Belgijo in Francijo podpisati novo pogodbo, ki naj vsem trem podpisnikom za dobo 25 let jamči mir in nedotakljivost sedanjih meja. 3. Nemška vlada želi povabiti tudi Anglijo in Italijo, da naj podpisata kot poroka to pogodbo. 4. Nemška vlada želi skleniti tudi z Nizozemsko tak dogovor, kakor bi to Nizozemska smatrala za svojo varnost za potrebno. Na ta način bi lahko tudi Nizozemska vstopila v ta pogodbeni krog o

varnosti na zapadu Evrope. 5. Nemška vlada je pripravljena skleniti z zapadnimi veleasilami tako zvani letalski dogovor. 6. Nemška vlada izjavlja, da je pripravljena skleniti z vsemi svojimi vzhodnimi sosedami, razen s sovjetsko Rusijo, obrambne in nenapadalne pogodbe. Nemška vlada izjavlja, da je pripravljena pogajati se tudi z Litvo, ker je sedaj litavska vlada dokazala, da skuša primerno rešiti vprašanje Memela. Nemška vlada želi samo, da bi bila samouprava Memela iskreno zagotovljena. 7. Po tej popolni enakopravnosti ki jo je Nemčija sedaj v popolni časti dosegla, izjavlja nemška vlada svojo pripravljenost, da vstopi v Zvezo narodov. V okviru Zveze narodov se hoče Nemčija poslej na prijateljski in dostojen način razgovoriti o kolonialnem vprašanju in načeti vprašanje o izpolnitvi dogovora Zveze narodov.

Odmevi Hitlerjevega udarca so v raznih državah različni: v Rimu so zadovoljni, v Varšavi se ne razburjajo, v Londonu presoja položaj mirno, v Pragi niso posebno dobre volje, v Moskvi pravijo, da bo hudo, na Dunaju se jeze in pri Zvezi narodov v Ženevi je nastala zmeda.

Najbolj razburjena je seveda Francija. Vložila je ugovor pri Zvezi narodov in poslala na nemško mejo močne vojaške posadke. Človek, ki nima vpogleda za diplomatske kulise, se ne hote vpraša, zakaj? Doba 25 let, za katero ponuja Nemčija vsem sosedom mir, je vendar dolga, zelo dolga...

ITALIJA

s Postojna je dobila s posebno naredbo značaj tujsko-prometnega kraja ozir. zdraviliške občine. — Prvi Slovenec iz tržiške pokrajine, ki je dal svoje življenje za Italijo v Abesiniji, je Franc Grohar iz Doherdoba. — Šolski pouk so Italijani zaradi varčevanja s kurivom skrajšali, obenem pa uredili, naj bo čim manj pismenih nalog, da se zmanjša poraba papirja vsaj za 50%. — Jugoslovanskega državljanja so zaprli te dni italijanski orožniki v Cerknem. Je menda šel v Italijo brez potnega lista. — Za šolske otroke je goriško potujočevalno društvo Balila organiziralo kosilo po vsej deželi. V ta namen so ustanovili do zdaj 35 jedilnic, ki so ali v šolah samih, ali pa v posebnih hišah. Te dobrote je deležnih okrog 2000 šolskih otrok, ki so seveda vsi s kmetov, kjer ljudje ponekod pošteno stradajo. — Hudo si je pretresla možgane 45 letna Ivana Bogotini iz Breznice pri Idriji, ko je padla z vlaka na postaji Sv. Lucije. — Novo pokrito mestno tržnico grade sedaj v Trstu. — Umrl je v Trstu kapitan Lloyd Anton Bujič. Kakor večina Lloydovih kapitanov, je tudi Bujič bil Hrvat, rojen v Starem gradu v Dalmaciji. — Hudo si je v kamnolomu v Dornbergu pretresel možgane delavec Angel Rauher, doma iz Vrhpolja.

s Granata je raznesla ves grob. Pri Sv. Ivanu pri Gorici se je dogodila velika nesreča. Pokopavali so Franca Curgaja, ki je v svoji posebnosti hotel, da morajo obenem z njim položiti v grob še tri granate, ki jih je imel še iz časov svetovne vojne in ki še niso bile izpraznjene. Ko so krsto polagali v grob, je najprej eksplodirala ena granata, ki je s

silnim pokom raznesla ves grob in napravila velikansko vdrtino v zemljo. Eksplozija je bila tolikšna, da je 16 nagrobnih kamnov dvignilo iz zemlje in poškodovalo celo pokopališče. Takoj nato pa je eksplodirala še druga granata. Granati sta raztrgali vdovo pokojnika in grobarja, šest pogrebcev pa je težko ranjenih.

GRŠKA

s Kralj za sestavo močne vlade. Čeprav še ni bila sestavljena nova grška vlada, se je vendar začelo zasedanje grškega parlamenta, ki ga je otvoril s prestolno besedo kralj Jurij. V svojem govoru je naglasil, da ostane zunanja politika Grčije neizpremenjena, da pa bo Grčija posebno pažnjo poklanjala Balkanski zvezi, ki jo smatra za največje jamstvo miru

na Balkanu. V svojem govoru je nadalje pozval poslance, da store svojo domoljubno dolžnost in da omogočijo Grčiji sestavo močne vlade, ki bo mogla izvesti naloge, ki čakajo Grčijo.

AVSTRIJA

s Nade o pravičnosti se niso izpolnile. Avstrijski kancelar Šušnik je ono nedeljo prišel v Celovec. Nato je obiskal Bistrico v Rožu in Borovlje. V stik s kancelarjem so prišli od Slovencev v prvi vrsti le nemški tarji. Nade, da postane Avstrija korotškim Slovencev bolj pravična, se niso izpolnile.

s Drobiz. V Bilčovsi je umrl mladi gospodar Janez Katnik. — V Celovcu je umrl profesor verouka Jožef Kern — Pogorelo je pri Cernicu v Kotu pri Šmihelu. — Bankovci za 10 šilingov, na katerih so ženski na sliki prislikane brke, so neveljavni

BANKA BARUCH

11. Rue Aubert, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu, vrši vse bančne posle najkulantneje

Poslovanje v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 2994-61 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1153-66 Rotterdam. LUKSEMBURG: No 1967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

DROBNE NOVICE

Vrnitev afriških kolenij Kamerun in Togo zahteva Hitler.

Poljska policija je zaprla 75 hitlerjevcev, ki so v Gornji Sleziji delovali za odcepitev te dežele od Poljske.

Tajni sestanek vseh članov habsburške rodbine se je vršil te dni v nekem madžarskem mestu.

Do krvavega boja med dijaki in redarji je prišlo na univerzi v Pekingju na Kitajskem.

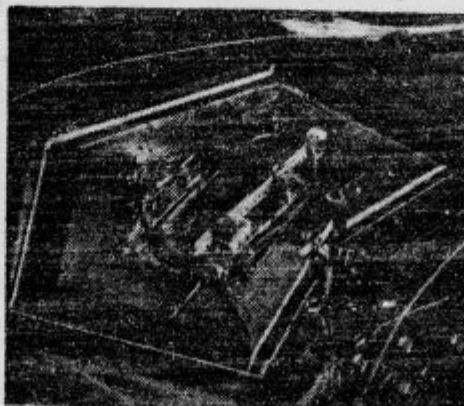
190 vagonov papirja napravi je v eni uri vse tvornice na svetu.

Za češkoslovaškega zunanjega ministra je imenovan dr. Krofta.

6.25 milijonov Din so znašali pogrebni stroški po pok. angleškem kralju Juriju V.

8500 novih rekrutov sprejme angleška armada.

Splačno vojaško dolžnost uvede Kitajska.

Ob dvajsetletnici krvavih bojov: Na levi sliki vidimo eno izmed silnih utrdb francoske trdnjave Verdun, na desni pa fotografijo utrdb po bojih, v katerih so topovi uničili utrdbo.

PO DOMOVINI

Ustanovljajte krajeve kmečke zveze!

Dasi je bila Kmečka zveza šele pred kratkim obnovljena, je ustanovljanje krajevnih organizacij sedaj že v polnem teku. V nekaterih okrajih bo organizacija že v najkrajšem času dovršena. To je dokaz, kako nam je Kmečka zveza potrebna in kako ji naš kmet zaupa. Saj vidi v njej same znane preizkušene voditelje, kateri to zaupanje tudi zaslužijo.

Kmetjel — Vaša stanovska organizacija je Kmečka zveza! Potrudite se, da boste imeli čimprej v vsaki župniji ali večji občini Krajevno kmečko zvezo; z njo in v njej boste najlažje svoje stanovske interese branili.

Po pravila in navodila za ustanovljanje Krajevnih kmečkih zvez piše na naslov: Kmečka zveza v Ljubljani 7 - I. — (Prosvetna zveza). — Zaupnike, ki so že prejeli pravila in navodila za ustanovljanje Krajevnih kmečkih zvez, prosimo, da z delom pohite.

Doročajte nam o vsem, kar je važno za naše gibanje. Kmečka zveza.

Stoletnica Jos. Stritarja

Dne 6. marca 1936 je minilo sto let, odkar je zagledal luč sveta Josip Stritar v Podsmreki pri Vel. Laščah v kmečki hiši št. 2. Naš veliki pesnik, pisatelj in slovetveni vzgojitelj je rasel in se gibal kot otrok in pozneje v domovini slavnih mož: prvega slovenskega pisatelja Primoža Trubarja, Franca Levstika, pesnika, kritika in politika, dalje dr. Jan. Ev. Krška, neustrašenega politika in borca za Jugoslavijo.

Naš doma in v tujini sloveči rojak Josip Stritar po vsej pravici zasluži, da se ga spomni vsa narod. vsa država. Saj veje iz njegovih del čisto, gorka ljubezen do domovine, na katere oltar je polagal ves čas svojega življenja vse svoje duševne darove, dalje plamt iz pesniških del zvestoba do naroda, globoko in gorko čuteče srce do svojega rojstnega kraja in do svojega ljudstva. Sam globoko socialno

čuteč pokazuje sočutje in usmiljenje do ubogih, za katere ima svet zaprti srce.

Josip Stritar, dovtet za vse dobro in lepo, podaja kot nobeden pred njim svoje misli v dovršeni obliki, izglajenem slogu, v gladko tekočem jeziku. Pogled, kako opisuje svoj rojstni kraj, kako vstajajo pred našimi očmi prijazne gorice, dolinice, gozdovi, obronki, njive in travniki, mimo tekoči potok, bele cerkvice...

In tak mož, s tako odličnimi lastnostmi, zasluži, da se ga tudi ožji njegovi rojaki spomnijo. Velikolaski odbor za proslavo stoletnice bo proslavil spomin na velikega domačina dne 5. julija 1936 s tem, da mu bo vzdal krasno spominsko ploščo v rojstnem kraju v Podsmreki v hišo sedanjega gospodarja Matevža Prijatlja. — K tej proslavi vabi odbor že sedaj vse in vsakogar, posebno pa mladino, katero je Josip Stritar tako ljubil.

Ti mož si bil...

(V spomin vzornemu možu g. Janezu Bergantu, umrlemu 2. marca 1936 v Krasah pri Moravčah.)

Moj duh nad Tvojo sklanja se gomilo,
oko se bridko mi je zasolilo;
srce, ki le dobrote je delilo,
tako nenadno se je poslovilo.

S Teboj so šla vsa mnoga dobra dela,
obilni tamkaj Tvoji so zakladi.
Ljubezen večna Te je k sebi vzela. —
Kako visoko zdaj si nad prepadil
Bridkosti kelih si izpraznil vdano.
Kako je v Bogu Tvoja duša srečna!
Nad zvezdami trpljenje je končano,
nad zvezdami le sije radost večna.

Ti mož si bil poln močne, žive vere,
junak, ki v boju si do zmage vztrajal;
za dobro stvar se nisi bal zamere,
kot brast si stal, vihar Te ni omajal.

Potr nad Tvojo sklanjam se gomilo:
zgodi naj se! Odšel si po plačilo.
Tolaži nas, olajšaj dragim rane,
spomin naj Tvoj med nami živ ostane!

† Roglič Marija

Aumetz v Franciji. »Domoljub« je izgubil zopet enega svojih dolgoletnih naročnikov na tujem. Izročili smo zemlji truplo Marije Roglič, v starosti 73 let. Zaradi težke nadeže že delj časa ni hodila dosti okrog, zato si je pa krajšala čas s čitanjem Domoljuba, ki ji je bil skoraj 25 let ljub glasnik iz daljne domovine. Naj bi bila za vse, ki so jo poznali, zgled trdne zavednosti in zvestobe do vsega, kar je iz domačega kraja. — Bog bodi blagi rajnici bogal plačnik!

Zlata poroka

V Toplicah na Dolenjskem sta pred dnevi slavila zlato poroko g. Matija Legan in njegova žena ga. Jožeta, obdana od številnih svojih soodnikov, G. Matija Legan se je rodil leta 1860, njegova žena

pa je 6 let mlajša. Ženin je v svojem kraju ugleden mož ter je bil več let občinski svetnik, nad 30 let pa je cerkveni ključar. Dolga leta je sodeloval tudi pri požarni brambi. Pokojni kralj Aleksander je bil obveščen o njegovih zaslugah ter ga je za to odlikoval z zlato kolajno. G. Legan je vsa leta bil zvest pristav bivše SLS in sedaj JRZ. Odlikuje se po vzornem katoliškem življenju in po

T. Jeske-Choiński:

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

Feliks je povzdignil svoje oči proti nebu, kot bi iskal božjega razsvetljenja, potem pa je rekel s tišjim glasom: »Mogočeži in izobraženi danasnega časa preganjajo krščanskega Boga, ker je razodel eno in isto resnico za vse ljudi brez razlike, za velike in male, za modrijane in neuke, oni pa zahtevajo za se drugačno resnico. Razdedinjenci sedanega reda nimajo nobene pravice za varstvo, kot bi najbolj nesrečen med nesrečnimi ravno tako kot človek ne čutil, trpel, tožil in mislil, kot vsemogočni imperator! Sovražijo našega Boga, ker je, čeprav ponižen, ubog in potrpežljiv, ogrozil popolno ustavo rimske države, ker zahteva, da se popravijo napake iz dolge preteklosti.«

»Ker oznanja naš Bog enako resnico za vse ljudi, odpravlja s tem suženjstvo. Ker posebno čuva sirote, zamaže lakomnost in sebičnost. Ker obljublja kazen za slaba dejanja in plačilo za dobra, okroža nasilje in okabnost. Duko stavi nad tle, zato zavrača razuzdanost in potratnost. Ta tako dobrotljivi Bog je pa pri vsem tem strašnejši kot vsi drugi. Pošlje na svet nevihto, ki bo prepihala vse dele sveta in odstranila podrtje sesutega starega reda. Naš svet se je postaral in oslabil, postal je nerazumen sramotilec in razbrzdan veseljak; zato bo dal mesto drugemu. To vidi in slutijo vsi tisti sebičneži, katerim naj bi zastarele predstave in pojmi zagotovili podobno in mirno bivanje na zemlji. In to je vzrok, zakaj preganjajo našega Boga.

»Toda zaman groze z mečem, ognjem in zverinami iz cirkusa. Naša zgodovina se je začela takorekoč šele včeraj in že smo tako številni, da bi oni bili uvideli, ako bi se mi danes ali jutri odločili, da ne damo državi davka in vojakov, bi brez našega sodelovanja ravno tako, kot se sedaj ponosno imenujejo gospodarji sveta, postali pravi reveži. Takoj bi izkusili, da je prodrlo krščanstvo tudi že v senat in legije, v sodišča in šole. Hrepenenje vzdihujočega človeštva po bolj-ši, plemenitejši veri razširja seme našega nauka v tihem poletu po vsej naši državi in kjer pade to seme na tužno srce ali obupano dušo, vzcvete povsod nov kristjan, nov apostol, nov mučenec. Mi nismo več samo ločina, mi smo velika, mogočna Cerkev: mi smo močan vihar, ki brez tuljenja, brez lomljenja in podiranja dreves, gre po svetu in uničuje zlate templje bogov in tudi nekdanje tako mogočne bogove. Kmalu bo zablestel naš križ na kronah vladarjev in na palačah mogotcev!«

Čim dalje je Feliks govoril, toliko toplejši je bil glas njegovega govora, toliko bolj poživljen njegov obraz. V njegovih očeh je žarel ogenj notranjega navdušenja.

»Naš je svet!« je zaklical in dvignil roko. »Kajti mi prinašamo zaspanemu človeštvu besede žive vere, tolažilnega upanja in vroče ljubezni; mi prinašamo novo luč brezupnim, usmiljenje nesrečnim.«

Z občudovanjem je gledala Mucija retorja in njen pogled se ni mogel odtrgati z njegovih ustnic. Drugače je zvenel govor tega Afrikanca, kot skeptičnih filozofov, od katerih je bila obdana že od nežne mladosti. On ni sramotil, ni zbadal, ni teptal človekovih idealov, ampak je — veroval in ljubil.

»Nad resničnostjo tvojega govora,« je pripomnila Mucija vidno ginjena, »bi si ne upala dvomiti. Toda zakaj se pustite prega-

njati, ako mislite, da ste tako mogočni?«

»Iz tebe govori ošabnost in nasilnost Rimljanke,« je odgovoril Feliks. »Nam kristjanom je naročeno od našega Boga ponižno in potrpežljivo vztrajati. Zapoveduje nam celo, moliti za tiste, ki nas preganjajo. Pa tudi osvojevanja sveta ne smemo podvzeti z ognjem in mečem, pričakovati moramo to od moči naše resnice.«

»In Rim? Kaj bo z Rimom?«

»Rim bo ali propadel, kot toliko drugih držav pred njim, ako ne sprejeti nove resnice, ali pa bo sprejel našo vero in bo ostal žarišče sveta!«

»Rim naj propade!« je vzkliknila Mucija. »Ali bi bilo? to sploh mogoče?«

»Ali niso mar že padla verska prepričanja in pojmi o državnih krepostih, na katerih se je Rim tako povzpela?« je vprašal nato Feliks. »Rimska svetišča stoji prazna, njegova sodišča se dajo kupovati, v legijah pa služijo skoro izključno samo barbari. Stare rimske kreposti blodiijo okrog in le v malo hišah jih še sprejmejo. So le še strahovi iz preteklosti, ki se nikdar več ne povrne. Ako ne sprejme Rim nove vere in hoče trmasto ohraniti staro, katero že sam sramoti in zaničuje, ga bodo potepali drugi, mlajši narodi.«

Mucija ni več ugovarjala. Feliksove besede so ušgale v njenem razumu svetel plamen spoznanja. Sedaj je vedela, zakaj obstoječi red, tako popustljiv do drugih izpovedanj, sovraži samo krščanstvo in skuša preprečiti njegov pojav. Ta rahločutni in potrpežljivi Bog ni bil samo zaščitnik ubogih: poklical je k sebi vsa, katerim ni moglo ugašajoče sonce podati dovolj poživljajoče vode. Mucija sama je občutila to mrzlo naziranje njene dobe.

»Ali zdaj razumeš zakaj nas preganjajo imperator in senat?« je obzirno vprašal Feliks in ker je Mucija molčala, je pristavil

svoji poštenosti. Več desetletij je naročnik »Domoljuba«, redno pa prebira tudi »Slovenca«, zlasti nedeljskega. Zvesto mu je vseh 50 let stala ob strani ga. Jožeta, ki je skrbna gospodinja in vzorna mati. Onema zlasti poročencema kličemo: »Še na množa letal«

Železnico so odnesli

V Trobendolu pri Laškem, v župniji Sv. Rupert, ima premožkopna družba iz Laškega okolišne železnice do jame v Logu. V zadnjem času so obrat opustili in prodali železniški in jamski inventar. To je zapeljalo neke okoličane, da so v noči od 29. febr. do 1. marca demontirali progo v dolžini 130 m ter odnesli 18 po 9 metrov dolgih tračnic. Orožniki so po mehkhi, od čez zrahljani zemlji kmalu našli sled ukradenih tračnic, pa tudi tatov: v Lokah in Malih Grahovšah v občini Svetega Lenarta n. L. Posestnika L. F. in P. J. nista dolgo tačila svoja dela: tudi za pomočnike tatvine se je kmalu zvedelo. To vam je bilo zgledovanja in začudenja, ko so zasledeni moški morali težke tračnice spraviti spet na njihovo mesto ter jih pravilno montirati. Potem pa so jih orožniki spremljali na sodnijo v Laškem, kjer čakajo na svojo nadaljno usodo!

Se: Neveste prodaj

Malo odgovora na popravek g. Konrada Kotnika v »Domoljubu« dne 4. marca 1936. — V svojem dopisu »Neveste prodajajo« nisem imel namena, spustiti se na pot osebosti, ampak načelno grajati neko ljudsko razvado, katero je narod v dobrih časih trpel, danes pa je kot socialno krivično zavrača in obojajo. Pa so se prizadeži zgledili, znamenje, da »neveste prodajajo« ni neoporečno dobro. In prva ekra jim je bila, poskati dopisnika za vsako ceno. Pa sem izrecno priporočal, da naj o stvari trezno razmišljajo in potem šele ličejo krivico, če se krivda dožene. Še enkrat povdarjam, da v polni meri vadržujem trditve, ki sem jih podal v dopisu »Neveste prodajajo« (Domoljub, 12. febr. 1936, št. 7). In če g. Konrad Kotnik pošlje »popravkov« Domoljubu in jih ta iz gole vlnodnosti stokrat natone, s tem niti za las ne ovzre mojih trditve. »Dosedevno prodajanje nevest« je res starodavna, tipična slovenska narodna razvada, da je kot tako od nekdanj cenijo in epoustujejo vsi naši »voglarije«, torej fantje, ki jim je za ženina in nevesto le toliko mar, kolikor dobijo od njih piti. In če ne dobijo od ženina ničesar, če je »umazan«

potem rjovejo in tulijo okrog hiše, kjer je svatba. Čudim se, da tega žalostnega dejstva ne upoštevajo tisti, ki zagovarjajo »prodajo neveste«. Dalje trdi popravek, da je »prodajanje neveste« — »splošno priznana in priljubljena navada, ki po naziranju in občutku našega ljudstva neobhodno spada k »ceremonijelu« svatbe«. Res je le, da je to splošno priznana in priljubljena razvada »voglarije«, razvada, ki je zlasti danes vse obodbe vredna. Da bi pa taka razvada neobhodno spadala k »ceremonijelu« svatbe, pa človeku kar smeh uide in se ga poloti dvom, kaj je s tistimi zakonskimi pari, pri katerih se neveste niso prodajale. Ali so taki zakoni manj vredni, ker je pri svatbi manjkalo nekaj bistvenega, da niso namreč neveste prodali? Kje pa »neveste prodajajo«? — Kjer žejni fantje denar čutijo! — Ta stavek vse pove. In če se učitelj v družbi dveh fantov noče priznati za voditelja te izsiljevalne bratovščine, pade nanj še večji madež, da se je on, ki je kot učitelj prvi poklican vzgajati narod k treznosti, varčnosti itd., dal zapeljati od fantov in šel kot »paritičen član« — »prodajati nevesto« in s tem na videz lep način izvajal od ženina stotake za žejne fantje. Nikjer pa nisem trdil v svojem dopisu, da »prodajajo neveste« samo fantje iz »naprednih društev«. Žal, da tudi drugi fantje kaj takega zagreše, kar je prav tako obodbe vredno. Toda nikdar se to ne zgodi z odobravanjem ali celo na pobudo »Prosvetnega društva«. To torej po večini fantje, ki sploh niso organizirani. V tem konkretnem primeru »pa so fantje, dva učitelja in igralci »naprednega društva« skupaj pili, torej »ravnopravno in polnomočno aktivno sodelovali pri zapitju ženinega denarja«. Bila sta res dva fanta iz ne »naprednih« društev pri zapitju soudeležena. Toda, kakor pisec sam prav dobro označi — le »ni zapitje«, ne pa pri »prodaji neveste«. Kar je čisto nekaj drugega. Organizirani in »prodajo neveste« izvesti je vse kaj drugega, kakor pa bili soudeleženi »pri zapitju«. Zlasti se, ko vsak Moravčan dobro ve, da sta ta dva fanta tako trezna, da ne gresta niti enkrat na leto v kako gostilno pit. Pač pa sta se kot vsaka fanta le iz vlnodnosti odzvala. Nikakor pa niso bili fantje iz ne »naprednih« društev »ravnopravno in polnomočno soudeleženi«. Saj je še cela vrsta fantov v Moravčah, ki sploh niso bili povabljeni.

G. Konrad Kotnik trdi, da je bil učitelj poklican samo kot »paritičen član fantovskega poselstva, ki je šlo čestititi ženinu. Toda to »poselstvo« je za svoje čestitke pisмено zahtevalo, reči in piti 500 Din (petsto). Če gremo mi drugi smrtniki

čestitati ženinu, navadno nič ne zahtevamo ne ut. no ne pismeno, tudi denarja navadno ne dobimo, daai večkrat dobimo kupico sladkega vina. Rav. veden sem se, kateri so tisti »ugledni meščani, ki imajo tako malo »respekta« in usmiljenja do ženinega žepa, da celo učitelja naprošajo in pošiljajo po denar k ženinu »za zapitje«. Sicer pa naj se g. Konrad Kotnik sam postavi v duhu na ženinovo etalico. Recimo, da se pripravlja k poroki, pa bi »ugledni vaščani« poslali deputacijo fantov čestitat mu in za čestitko zahteval od njega kot državnega uradnika nekoliko več kot od kmečkega ženina, tako okroglo 1000 Din. Mislim, da bi gosp. Konrad Kotnik, če hoče biti odkrit in nepristranski v teh težkih časih obodil »ugledne vaščane« in to splošno priznano in priljubljeno navado »voglarije«, ki neobhodno spada k »ceremonijelu« svatbe. Vsak ženin bi se lepo zahvalil za take prijatelje, ki ga pripravljajo ob lepe denarce!

Kako sodijo Dolenjci

»Običaj, ki ga cenijo in spoustujejo vse naše ljudstvo.« To besede beremo v zadnjem »Domoljubu«, kjer nekdo zagovarja navado »voglarije«, da fantje ustavljajo nevesto, ko gre k poroki, z namenom, da ženin drago odkupi nevesto. Ta denar fantje navadno zapijo. Posledice takega »običaja« so večkrat pretepi ali celo uboji, kakor mnogokrat beremo v časopisih. Zato ni res, da ta običaj »cenijo in spoustujejo vse naše ljudstvo«. Res pa je, da ga cenijo tisti, ki denar zapijo.

Pisec teh vrstic ve za slučaj, da sta šla ženin in nevesta nalašč drugam k poroki, ker sta se zbalta takega cenjenega običaja. Ve tudi za slučaj, da so pred vasio »gihali« za nevesto nad eno uro, ker so fantje zahtevali za nevesto vsoto, ki je ženin ni hotel — morda tudi ni mogel dati. Namesto ob desetih sta prišla k poroki opoldne. Poroka se je vršila brez maše, čeprav sta jo želela ženin in nevesta. Žurjik tistega kraja je ta »običaj« svadi glavarstvu. To pa je razglasilo po vsem okraju pred cerkvijo, da naj taki »običaji« prenečajo, kar je to samo nesramno izsiljevanje, sicer čaka izsiljevalce kazen.

Vse ljudstvo je ta odlok okrajnega načelnika sprejelo z zadovoljstvom in znanje.

★

Bled. Ker smo v času, ko se razmotirajo preračuni, še o naši občini par besedi! Precej žalostno gospodarsko stanje naše občine je izven njenih me malokomu znano. Da imamo v naši občini tudi mil-

z užijim glasom: »Dan, na katerega prejme Mucija Kornelija sveti krst, bo praznik za vso rimsko krščansko občino.

»Se živi v Korneliji Rimljanka.« je odgovorila Mucija.

»To boš še premišljevala, pa boš zadušila v sebi ponos Rimljanke, predno boš vzljubila vse trpeče človeku, kakor ukazuje naš Bog. Razumem tvoje obotavljanje, a prepričan sem, da bo toliko bolj vzplamela v tibi ljubezen do nove resnice, ko boš premagala svoje mišljenje. Tvoje pošteno srce in tvoje plemenito mišljenje, tvoj dalekosežni razum se mora odločiti za Boga dobrote in usmiljenja, ki plačuje in kaznuje v nadzemskem življenju, v onem življenju, kjer ni svobodnih, ne sužnjev, nobenih privilegiranih Rimljanov in nobenih zatiranih narodov.

Mucija je počasi vstala a svojega sedeža. »Mojo snižajo smo popolnoma pozabili in vendar bi jo rada videla rešeno zaradi njene stare matere.

»Ne boš je iztrgala ne iz pretorjevih rok, ne iz levjega žrela.« je odvrnil Feliks, »razven če ti pomaga Publi Kviktilij. Ako je tribun zadovoljen a tem, potem lahko dobi Mimut od paznika v cirkusu zastrupljeno badalo, predno prestopi areno. Ena sama rana od njega zadostuje, da uniči leva ali panterja. To je edino sredstvo, edini izhod.

»Ako je to odvisno od Publija, tedaj na dvomim, da ne bi tega doslegla a svojo prošnjo.

»Jaz pa dvomim, ker tribun je pristaž najbolj gorečih zagovornikov obstojčega reda.

»Tako gre k njemu.

»Bog kristjanov naj podeli tvojim besedam prepričevalno moč.« je rekel Feliks in spremil Mucijo do praga svoje hiše.

Mucija je v svoji zastrti nosilnici zaprla oči, da uredi svoje misli, ki so ji blodile po

glavi kot jata drobnih ptičev, med katere se je zaletel skobec, ki jih preganja.

Nikdar niti slutila ni, da bi mogla le kdaj dvomiti nad nemilostnostjo rimske moči. Rim je še vladal svet, pošiljal svoje ukaze čez gore in morja, sprejemal dolžne poklone kraljev in narodov. Zlasti orli njegovih legij so še vedno polni spoštovanja in groze čuvali meje države. Kot pred stoletji, tako so se še danes stekali sadovi pridnosti mnogih narodov po vseh cestah v glavno mesto ob Tiberi, da hranijo ponosne in razvajene njegove otroke, jih oblačijo, razveseljujejo in uče. Rim se je še ponosno dvigal, zgrajen na skalah modrosti senata in spretnosti vojske — in vendar!

Kar je silila iz ust afrikanškega retorja, je že dolgo tielo v duši Mucije. Ona, Rimljanka starega kova, se je čutila preveč tujo v svoji okolici, da ne bi zapazila razlike med sedanostjo in svetlo preteklostjo. Videla je okrog sebe tako malo Rimljanov po njenih pojmihi, nasprotno pa toliko po grškem načinu vzgojenih lahkoživec, ki so vse srmočili, kar je ona spoštovala in ljubila. Veljaki v upravi kakor v vojski, so se igrali filozofe in se prerekali, mesto da bi delali. Žene so se ukvarjale s ljubimkovanjem, mesto da bi vzgajale svoje sinove za dobre državljane. Mucija je torej prav čutila, da odpade svet od onih nazorov predstav, sog. navad, temeljev in kreposti, katerim se ima zahvaliti za svojo veličino, a v vsem položaju si ni mogla dati pojasnila. Na kak konec sedanjega položaja doslej ni mislila, najmanj na konec rimske moči.

Sele pod vplivom Feliksovih besedi so ji postajali jasni njeni občutki in pomisleki. Ta Afrikanec je gledal daleč v bodočnost, videl je resnico in je odkril pred očmi Mucije. Ali se bo Rim duhovno prenovil in se očistil v studencu kreposti vseh umazanosti

napak in zločinov napram bogovom, vse krivice napram človeku... ali ga bodo pa sveži in močni narodi poplavlili in potepali. Ti, ki so danes še barbari in sužnji, bodo čez nekaj časa gospodarji Rima. Vse drugače so ji je sedaj predstavil Bog kristjanov, katereza si je še večeraj mislila kot zaklad nesrečnih. Tudi od sebičnežev zaničevani Bogi je v resnici prinesel odrešenje iz časne bede: kajti pokazal je človeštvo nove cilje in kreposti, lepše, plemenitejše, vzvišenejše splošnejše od starih in modlih.

»On je v resnici Bog bodočnosti! je mrmrala Mucija nehoti pred se in sama sebi se je čutila, da je tako hitro zadobila notranji mir. Da ta ubogi, križani Bog je postajal njene razumu in srcu vedno razumljivejši. Izpolnil je v njej neko praznoto, katere je je bolela.

Ko se je tako ukvarjala s svojimi mislimi, je nenkrat zaslišala iz daljave strasen hrup. Odgrnila je zaveso na nosilnici in vprašala klicarja, kaj se godi. Ta je pogledal proti Kapitolu, a ni mogel dati nobenega zadovoljivega odgovora. Hrup je bil vedno silnejši, prihajal bližje in zdelo se je, da postaja nevaren. Nekaj nenavadnega se je moralo zgoditi.

»Pod portikom v templju homo počakal je ukazala Mucija in stopila iz nosilnice.

Na rimskem Forumu je nastal nemir, kot bi nenkrat prihrumel strašen vihar v velike dvorane in trgovine. Moški in ženske so bežali po raznih cestah. Trgovci so naglo zapirali a železnimi drogi svoje trgovine, branjeveci so zbirali svojo robo. Mostni stražarji so hiteli na Palatin. Povsod je vladala potrost, različni klici so se mešali in nad vso to zmešnjavo je plavalo vedno močnejše in ogrožujoče trpljenje v čemer so se vsi človeški glasovi zliji v en klic, čigar vsebina je bila nerazumljiva.

nico, kakor v Ljubljani, je znano samo uvoznikom in nam, ki plačujemo. Proti mitnini nimamo nič, če bi bilo to drugače urejeno. Revez, ki sam ne more peči, mora, če hoče kupiti dober domač kruh izven občine, plačati 0,25 Din pri kg užitnine. — S 1. aprilom se povisa užitnina na mast od 25 par na 1 Din pri kg. Zopet je prizadet mali človek, revež in delavec, ki sam ne zmore, da bi redil prečihte doma. Lahko bo pa uvozil brez užitnine gostilnic s svojim avtomobilom mast in še druge take stvari, ker pač ne gre in ni v povzdigo tovskega prometa, če bi ustavljali in revidirali osebne avtomobile. Kako danes gostije gledajo na dinar, če se da kje stisniti, ve vsak, ki ima kaj opravka z njimi. Imajo za sebe čisto prav. — Trpela bo pa vsled tega tudi trgovina, ki je že itak od vseh strani prizadeta in se ji menda kar sistematično uničuje. Če bo v sosednjih Lescmah mast 1 Din pri kg cenejša, jo bomo pač tam kupovali. Pa bo kdo rekel, dolžni je treba plačati. Res je. Eden napravi dolžove, potem se pa umakne, drugi pa plačuje. Kdor napravi dolžove, naj bi jih tudi poravnal. Takim ljudem bi bilo treba stopiti na prste in jih napraviti odgovorne za take posle. Lahko je občino spraviti v dolžove, a težko na zeleno vejo. Treba je delati po pregovoru »vsak dan pelkar obrni«, potem žele izdati. Breme in dajatve, ki so na vseh koncih prevelike, naj se znižajo in kar se pač da, pa odpravijo, ne pa da se povisujejo. — Zgoraj smo navedli samo dva primera, ki naravnost kričijo. Je na še mnogo drugih. — Pa še drsiš kaj.

Ljubljana. Svojo 60letnico je obhajal te dni šolski upravitelj v pok. g. Edvard Markovšek. Rodbinskim čestitkam se pridružujemo z vsem srcem tudi vsi občani, ki smo po veliki večini bili njegovi učenci. S svojim delom in neupogljivim značajem je ta mož vsekakor zaslužil, da se ga vedno s hvaležnostjo spominjamo. Nad 30 let je učiteljeval pri nas, celo generaciji prihodnih gospodarjev in gospodinj nam je vzgojil. Svoj poklic je ljubil, zanj je živel. Med mladino se je čutil najbolj srečnega. Vzvišeli se je znal v otroško dušo, zato tudi uspehi niso izostali. On je bil učencem dober oče, a oni njemu dragi otroci. Tudi veliko dorasajočega sadnega drevja v vasi je živa priča njegovega vsestranskega udejstvovanja. Kot velik prijatelj godbe in petja je vodil cerkveni pevski zbor in oskrboval orgljanje v župni cerkvi nad 30 let. Je prijeten, vesel in nesebičen družabnik, ki ga mora vsakdo rad imeti. Vaščanom je pomagal kjerkoli je mogel in če mu je bilo le to močeno. Koliko kosil so dobili reveži od njegove mize! Da ni je s takim ravnanjem pridobil vsesplošno spo-

štovanje in hvaležnost, je umevno, zaradi česar se k čestitkam k njegovi 60letnici vsi vaščani iz srca pridružujemo. Želimo, da bi v svoji vilici »Moj mir« še mnogo let opazoval delo in napredek svojih učencev in vaščanov ter v miru užival zasluženi pokoj!

Preddvor nad Kranjem. Zupustil nas je č. g. kaplan Jožef Rott. Bil je velik prijatelj in vzgojitelj mladine. Kot vzoren duhovnik je goreče deloval z besedo, zgledom in dejanjem Bogu v čast, župljanom v srečo. Mladina se je s solzami v očeh poslovila od priljubljenega gospoda. Pogrešali ga bomo. — Dobro letno smo lani imeli. — Zadnji strašni vihar pa nam je naredil nepopisno škodo, večjo kot več zaporednih slabih letin. — Mnoči posestniki pravijo, da so bili udarjeni, kakor bi jim vse do tal pogorelo. Naši gozdovi so uničeni. Več let bo minilo predno bo iz vseh gozdov vse to opustošenje pospravljeno.

Vesovo. Dan 4. marca je bil lep za našo župnijo. Veličastnejša je naša župnija ne more misliti. Dobili smo novega župnika č. g. Franca Plajfarija. Kako ljudstvo epoustje duhovnika, je pokazal sprejem. Lepa vrsta fantov na okrašenih konjih je g. župnika jezdila naproti v cerkvi. Med veselimi zvonenjem in gmenjem topičev so pripeljali novega župnika pred cerkev med svoje župljane, kjer so jih mnogi pozdravili. Pozdravil jih je tudi načelnik naše občine. Cerkev je bila okusno okrašena s številnimi malajci venci in zastavami, da se ni mogel nagledati. V cerkvi so imeli govor č. g. dekan Škrbec iz Kranja, nato je bila slovesna sv. maša ob asistenci več duhovnikov. Zvečer ob Ave Mariji so večer prirideli lepo podoknico. G. župnik so se zahvalili s pripomoči, naj vedno tako ostane. Tudi naša iskrena želja je, da bi med g. župnikom in farani vladalo vedno najlepše soglasje. Želimo jim, da bi imeli mnogo uspeha pri svojem dušnopastirskem delu.

Šmartno ob Savi. Ako greš iz vasi Sneberje proti mostu, ki vodi čez Savo, in pogledaš proti zapadu, se ti nudi žalosten pogled na razdejano Posavje. Tam, kjer so pred leti bili gozdovi in travniki, kjer so kmetje na sto in sto voz sena in stelje naložili, je sedaj ogromno naplavljenega gramoz. Sava je zapustila svojo ravno strugo, ter divja in se zaganja v višjasti poti in povzroča mejačem ogromno škodo. Pod vasio Šmartno-Obrije ima Sava 900 metrov široko strugo. Najbolj so prizadete vasi Stožice, Tomačevo, Jarše, Obrije, Šmartno in Hrastje, ker imajo posestniki omejenih vasi parcele na obeh straneh Save. Ob povodnjah,

katero se kar vrstijo, viditi kmete, ko žalostni gledajo, kako jim valovi odnašajo najrodovitnejšo zemljo. Mnogi so že zgubili tri, štiri in tudi več johov zemlje. Gotovo je to velik udarec za naše kmetije, toda preti nam pa še vedno hujski. Rekel bo kdo, saj Sava regulirajo, saj so delavci, ki gradijo močno obrambo ob bregovih. Nasproti vasi Šmartno — Hrastje so zabili kole, katerih stane vsak več stotakov, toda ob času povodnji gredo po vodi. Da je to delo brezuspešno, vedo delavci, ki to delajo, kmetje, ki gledamo, naj bi vedeli še gospodje, ki

Crnuški most je trdojava za naš del posavja. Tam je treba pričeti resno z regulacijo Save, toda ne z desetimi delavci, temveč s tisoč. Zato je pa treba milijonskega kredita, saj plačamo davkov več kot jih zmoremo. Zato je dolžnost vseh v to prizadetih občin, da s skupno prošnjo pritisnemo na banovino in ministristvo za resno regulacijo Save, če nečemo, da bodo v par letih valovi odnašali hiše omenjenih vasi, ter bo ostal most čez Savo na suhem.

B. A.

Št. Jernej na Dolenjskem. Nič se nismo v Domoljubu čitali, da je bil občinski odbor v Št. Jerneju razrešen. Revizija je našla dosti nerednosti. Stvar teče svojo pot in vedno se še kaj novega odpre. Dne 29. marca bomo volili. Ljudje, ki poštenosti ne marajo, že lažejo in brundajo. Vsi pošteni ljudje-občani pa bodo volili listo JRZ, ki edina bo demokratično sestavljena. Volilci, spomnite se strahovanja pri prejšnjih volitvah! — Naše katoliško prosvetno društvo bo v postnem času priridilo pasijon. Okrog sedemdeset mož, fantov in deklet redno prihaja k vajah, da bo pasijon čim lepše uspel. Že danes opozarjamo in vabimo na to lepo prireditve. — Bog daj, da bi kaj kmalu zasijala po naši Dolenjski elektrika. Za našo laro bo s tem odstranjen en kamen apotike; morebiti bo potem več ljubezni, ko bo prisvetila lepša luč — tudi v duše. Naj zavlada pri nas čas, ko bo fara ena čreda in v njej polno medsebojne ljubezni.

Zepoje. Nedavno smo tu pokopali pridnega, nadebnega in zelo priljubljenega mladeniča Filipa Bohinca, starega 23 let. Zahrbna bolezen je v 10 dneh uničila njegovo mlado živahno življenje na veliko žalost njegovih domačih in na žalost njegovih mnogih prijateljev. Krasen pogreb, mnogoštevilna udeležba ljudstva tudi iz sosednjih župnij in 15 lepih vencev je pričalo, kako je bil rajski priljubljen. Pokojni je bil blaginjak gas. čete od njene ustanovitve. Zato so se udeležili pogreba tukajšnji gasilci in mnogi gasilci štirih sosednjih gas. čet. Z gniljivim govorom eta se poslovila od rajkega

Bežimo, gospodarica! je svetoval klicar. Ljudstvo se pomika na Palatin. To je upor!

»Mi ostanemo,« je ukazala Mucija. Na širokih stopnjicah med kapitolom in rimskim Forumom se je prikazala četa vojakov z blestečimi oklepi na prsih, v rokah pa gole meče, na železnih členih rdeče perjanice. Postavili so se v dvostop, da zapro dohod na Forum. Toda že se je valila ogromna človeška reka od zgoraj doli in planila na živ okop s silo nenadnega narastlega gorskega potoka. Zamanj so se upirali pretorijanci, tok se je razlil po tleh in se valil čez nje v Sveto ulico.

Nepopisno žalostna in obenem ogabna slika se je razvila pred očmi Mucije. Kar je imel Rim bede in propalosti, resnične nesreče in grdega postopanja, je bilo tu zlito v eno samo maso. Moške so grozeče dvigali svoje pesti, žene so nosile z dvignjenimi rokami svoje slabotne otroke, čestni pobalini so mahali z umazanimi cunjami svoje nekdanje bele obleke po zraku. Med grožnjami in stokom, med kletvami in divjim tuljenjem je drvela ta grozna gmota na Palatin.

Mucija se je ozrla na cesarsko palačo. Tam je stala na strehi z marmornatim ozadjem postava moža v navadnem filozofskem plašču. Mož je stegnil svojo roko nad razarjeno množico, kot bi hotela ublažiti njeno besnost. Toda druhali ni hotela razumeti, kaj pomeni ta cesarjeva kretinja. Po kratkem odmoru je zagrmel iz več tisoč krik, ki je pretresel stene templjev in palač.

»Kruha in iger! Kruha in iger!« je došlo po zraku.

Mark Avrel, vladar-filozof je še vedno razprostrl roke nad množico, oči pa upiral proti nebu. S podvojeno divjostjo je došlo kričanje: »Kruha in iger!«

Krokarji, postolke in sove, ki so imele svoja zakonita v tempeljskih višinah in zid-

nih luknjah Flavijskega amfiteatra, so boječe zletele iz njih, se razpršile in se zbrale nad glavami množice, da se zopet razdružijo s kričanjem in tako povečajo vik in krik druhali.

Zaničevanja vredna se je zdela Muciji izstradana in raztrgana množica, ki ni zahtevala od svojega dobrega zaščitnika drzno in nasilno samo kruha, ampak tudi krvave igre. Mark Avrelji ni bil tiranski vladar, posebno še ne za nižje ljudske množice, katerim je bil oče in dobitnik, priljuden in dostopen ter usmiljen v nesreči. Iz svojega lastnega premoženja je hranil in oblačil ubožce, da, poprodal je hišno opravo, dragocenosti in družinske zanimivosti, da prisrčno na pomoč prazni državnih blaginjakov in prihrani manj premožnim državljanom davke. Čeprav so se pod njegovo voljo klonili narodi treh delov sveta, je vendar — on »boge« na zemlji, kateremu je bilo na razpolago vse uživanje rimske kulture — živel življenje dninarja. Spal je na trdem ležišču, jedel najbolj priproste jedi in se oblačil kot modrijan, ki zamačuje zunanji blek.

To je bilo splošno znano in vendar je zametaval Rim milega vladarja, mu grozil in si želel nazaj zapravljivosti Kaligule, Nerona in Domitijana. Kajti te počasti v cesarskem šolatu so iskale svoje zabave, a so ugajale tudi denobi druhali.

Mucija je pomilovalno opazovala Marka Avrelja, kako je še vedno stal nad besnečo množico kot z rokami, k molitvi dvignjenimi, obdan od hrupa slepe begnosti in nizkih strasti. Ta je hotela globoko vpogled v skrivnost krščanske resnice. Ljudstvo je padlo globoko v dušeno podivjanost, polno neumne ošabnosti in nevarne požljivosti. Treba bi bilo plemstvu pončiti v pravem mikljenju umeriti njegov ponos in požljivost udušiti. Toda ali bi bilo mogoče, pri

stari, čutnost vzbujajoči in samo k uživanju napeljujoči veri in pri tem stanju filozofije z njenimi vse razdirajočimi dvomi, z njeno popolno neplodnostjo, s svojo skoraj očitno izgovorjeno zatajitvijo!...

Mark Avrelji se je nagnil k ljudstvu. Hotel je govoriti, a že njegove prve besede so izzvenele v stalnem kričanju: »Kruha in iger!«

Naenkrat je nastalo močnejše gibanje v tesno stisnjeni množici in za hip je nastala mučna tišina, med katero je začutila Mucija peket v diru se bližajoče konjenice. Obrnila se je. Iz gledališke ulice je prihitel oddelek pretorijanske konjenice, na čelu tribun Publija Kvintilij Var v oklepu in z golim mečem. Skočil je mimo Mucije neposredno na druhali.

Tik pred množico se je ustavil in zakričal nad njo: »Umaknite in razpršite se!«

Grozeče miriranje je bil prvi odgovor. Takoj nato pa je sledilo besno kričanje: »Smri pesi! Pobijte ga!«

Tedaj se je obrnil Publiji v sedlu k vojakom in ukazal: »Verižno vrsto in naprej!« Svoje konja je udaril s pestjo na tilnik in se zagнал med gnječo tako besno, da se je z precejšno razdaljo ločil od pretorijancev. Njegov meč ni miroval pri tem, vedno besno se pa je bilo tuljenje druhali.

Ko je Mucija zapazila Publija med množico ji je srce tako utripalo, da je bila v nevarnosti, da ji kri zalije možgane. Tesnoba jo je stiskala za vrat in kolena. Zavrtelo se ji je in morala se je opreti na steno templja.

»Umorili ga abodo,« je šepetala. Medtem je Publiji sekal na desno in levo, njegov meč se je dvigal in padal po bliskovo. Kjer je malo dalj časa vršil svoj posel, je nastala luknja v gruči, ki se je pa takoj zopet strnila, kakor hitro je napredoval za dolžino konja.

v imenu gasilcev njih četorodja in v imenu fantov njegovih tovariš. Zaljubljen starišem in sorodnikom naše najskrajnejše sofalje. Blagi Filip, počivaj v miru!

Cerknica. V nedeljo so zvonovi farne cerkve veselo zapeeli, kajti imeli smo novo mašo, kar je pa za cerkniško župnijo nekaj izrednega. — Novi mašnik g. Mirko Lovko, je dovršil bogoslovne študije v Šibeniku in bil tam tudi posvečen. V nedeljo pa je prišel med svoje in mi smo ga sprejeli do oltarja, kjer je opravil prvo sv. daritev. Veselil se je tega dne Bog sam, veselil se ga je novi g. mašnik, veselili so se ga njegova mama, sestrice in bratci, oče se je ozrl z nebeskih višav na svojega sina novomašnika. Radovali pa smo se vsi, ki imamo g. Mirko prav radi. — V lepo okrašeni cerkvi je imel g. Mirko svojo prvo daritev. Govoril mu je domači župnik. — Gospodu novomašniku Mirku želimo v njegovem misijonskem delovanju mnogo božjega blagoslova. Naj bo preprčan, da ga Cerknica čisti epistolami in smo nani ponosni. Naša molitev ga bo vedno spremljala. Pozabili nas ne bo on, pozabili ne bomo mi njega!

Oselica. Nasilja JNS v naši občini je konec. Doba tega nasilja bo ostala v zgodovini občine zapisana s črnimi črkami. Koliko krvavo prisluznega denarja je šlo za razne takse in kazni, ki so jih morale plačevati trtve ogabnih ovaduhov in nasilnikov. Zlasti so ti nasilniki pred vsakimi volitvami »delali« enotlasno ljudsko voljo. Nova ratsona obč. uprava vam jamči, da se je vrnil v obitno mir in zakonitost. Temu bodo dale znanji poudarek tudi bodoče občinske volitve, pri katerih bo prišla ljudska volja brez nasilja in golufij do prave vsejave.

Log pri Brezovici. Skoraj leto dni ni bilo pri nas mrliča, sedaj pa je odtel po plačilo 59-letni Franc Sojer p. d. Greč. Nikdar v življenju ni bil bolan, preteklo jesen pa je začel hirati in smrt ga je iztrgala iz naše sreče. Hudo nam je za mojem potnikom. Dober gospodar je bil, pošten, globoko veren. Sv. maše v nedeljo ni nikdar opustil: vsako prvo nedeljo smo ga videli pri obhajilu. Nad 40 let je bil naročen na »Domoljub« in na Mohorjeve knjige. Prelep pogreb je pokazal, kako ga je vse cenilo. Naj v miru počiva! — Okrog našega kolodvora je živahno. Zlasti gasilci so krepko prijeli za krampe in lopate in se lotili zgradbe novega gasilskega doma. Novi dom obeta biti lepa stavba. Potrivalne graditelje lahko stavimo drugim za zgled. — Vas Brezje se bo menda odcepila od naše občine. Kaj bo z našo občino, ne vemo!

Št. Gotard. Na prvo adventno nedeljo pred desetimi leti je nastopil v lepi šantgotardski fari goreč delavec v vinogradu Gospodovcem E. g. župnik Franc Plajfar. Vse dolgo, a za nas tako kratko dobo, je stal na čelu svoje farske kot goreč duhovnik, vzoren gospodar in organizator. Njegova ločna beseda je združila naše napake, očetovska ločna njegova pa nas je vodila k presv. Eucharistiji viru življenja. Prvega marca se je poslovil od nas. V lepo okrašeni cerkvi dvorani so se zbrali naši očetje, matere, zbrali so se naši fantje in dekleta, zbrala vsa naša mladina. S solznimi očmi smo se poslovili od njega, čigar pot je bila usmerjena v Velestovo. Za žalostnimi besedami smo mu želeli na novi fari blagoslovljen uspeh. Tiesnoba nam je napolnila srce, v naših dušah pa se je porajala vroča molitev: »Gospod, daj nam gorečih duhovnikov«.

Iz naših društev

Smarno pod Smarno goro. Pevsko in dramsko društvo »Zora«, predvaja v Smarnem pod Smarno goro v prostori gosp. Buha v nedeljo, dne 15. marca ob 3 in 5 popoldne film evharističnega kongresa v Ljubliani. Poleg filma bo tudi predavanje s skopičnimi slikami, društveni pevski zbor bo pa vodil ljudsko petje.

Blaz Poločnikova čitalnica v Št. Vidu nad Li. Priredi na praznik sv. Jožefa ob pol 4 popoldne v Ljudskem domu igro »Vseh Videl«.

Ig. Na praznik sv. Jožefa priredi v dvorani na lgu razstavo ročnih del deklet, ki se udeležujejo v prosvetnem društvu tečajev za ženska ročna dela. Tečaj traja dva meseca in bo zaključil s to razstavo. Razstava bo odprta od 7 zjutraj do 5 popoldne. Vstopnine ne bo, pač pa se bodo pobirali prostovoljni prispevki za kritje stroškov za tečaj.

Sostro. Od 4. do 8. marca so se vršile duhovne vaje za moške in fante. Vodil jih je g. univ. profesor dr. Ehrlich. Moške in fante so se polnostevilno odzvali. Le tako naprej. — Prosvetno društvo Sostro uprizaro dne 15. marca dramo v 3 del. »Štilmonski župan«. Drama je vzeta iz svetovne vojne. Pridite!

Sv. Jakob ob Savi. Prosvetno društvo priredi 15. marca ob 3 popoldne igro »Črna žena«. Za bliznje se igra vprizori že 14. marca ob 8 zvečer. Igro vodi avtor sam. Pridite!

Ambrus. Prosvetno društvo bo predvajalo dne 18. marca zvečer in dne 19. marca po 10 sv. maši in po litanijah krasen film o evhar. kongresu v Ljubliani. Vstopnina bo neznanja. Pridite!

Dne 16. marca bomo začeli kmetijsko-gospodarski tečaj za dekleta. Priglasenih je dovolj, vendar je prostora še za par udeleženk. Priglasite se načelniku živorovske zadruge.

Rovle. V torek, 17. marca imamo celodnevno kmetijski tečaj. Predavalo bo več strokovnjakov o živinoreji, ovčereji, mlekarstvu, poljedelstvu, semenogojstvu, sadjarstvu in gozdarstvu. Predavanja se začno ob 8 zjutraj v dvorani prosvetnega društva.

Hrčica pri Ljubljani. Prosvetno društvo priredi 5. prosvetni večer v nedeljo 15. marca ob 4 popoldne. Predavala bo gđ. Anica Lebarjeva. Vabljeni so le žene in dekleta.

Sv. Gregor. Dne 15. marca ob 3 gostujejo v cerkvenem domu fante Marijine kongregacije u Starega trga pri Ložu s štiriidejanko »Župnik iz evharističnega vinograda«. Igra je kratka, upam, da bodo tudi igralci odlični. Pridite pogledat!

Cemšenik. Cerkevni pevski zbor je priredi na pustno nedeljo pevski koncert. Koncert je potekal v zelo zadovoljivost občinstva. — Prosvetno društvo vprizaro v nedeljo, 15. marca ob pol 3 pop. igro: »Za pravdo in srce«. Na praznik sv. Jožefa ob istem času se igra ponovi.

Smarno ob Savi. Pevsko društvo Skrianič, ki je nedavno svoje gledalce razveselilo z burko »Matasnov Nace«, priredi v nedeljo, 15. marca ob 3 pop. v pevskem domu v Smarnem žaloigro »Batomor na Metavi«. Otroci pa bodo razveselili svoje mame in »Materinski dan«. 25. marca ob isti uri.

NAZNANILA

n Duhovne vaje za žene in dekleta. Na obojni duhovne vaje vabimo. Za žene se bodo pritele 11. marca in končale 21. marca; za dekleta se bodo pa pritele 24. marca in končale 28. marca. V postnem času živimo; v zaprtih duhovnih vajah naj bi si tudi naše žene in dekleta duhovno prerodile, da bodo mogle vztrajati v dobrem. Priglasite se tistim, kar po dopisnici na naslov: Dom Brezmadeta, Mala Loka pri Lhanu, p. Domžale.

n Romarski shodi pri sv. Primožu nad Kamnikom bo kakor vsako leto tudi letos na 3. 4. in 5. nedeljo v postu. Letos torej 15., 22. in 29. marca. Vselej bo ob 10 sv. maši s pridigo in z darovanjem za vzdrževanje cerkve. Kdor pride v Kamnik v vlakom ob trilettr na 7. pride z lahkoto do 9. k Sv. Primožu. Popoldne lahko romarji obiščejo še Kalvarijo v Kamniku. Pridite!

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša.

Nadaljevanje

»Menda te skrbi oprava in drugo. Nekaj stroškov bom že jaz utrpel, svatbo bomo naredili kar v mlinu, ker je dekletu moja žena zavezala bismo in jo imamo sploh radi. Če imaš zaradi tega skrbi, se ti ni treba bati.«

»Ne bo nič! Je rezkal Tomaž in sovražno pogledal gospodarja.

»Dobro, pa poidis! Je krepko odjeknilo iz Pečovskega, ki se je zdaj razburjen okrenil in hitel po opravih.

Tomaž je ostal sam. Premišljeval je nekoliko, a potem je zamahnil z roko in na slvar ni več mislil.

Kmalu bi morala tudi Cilka postati mati otroka, ki bi se ga poč mihče tako ne razveselil kakor novorojenke v Pečeh. Detetu je sklonil bo trovali gospodar sam, saj se je čutil nekoliko odgovornega, čeprav ni vedel za razmerje med dekle in hlapcem. Očital si je:

»Preveč mislim na sebe in svoje skrbi, a na druge premalo pazim in to ni prav!«

Pečovski je do otročine sploh čutil neko posebno usmiljenje in bi najrajši jokal, kadar je katero videl. V porodu je slutil nekaj bolešnega in strahotnega, a tudi veličastnega in globočnega, da ga je obšla zana, kadar je pomislil nani. Vsele, kadar je rodila žena, je tudi sam trnel bolelo, dvome in strah da bi se vse dobro izteklo in bi se ne vsililo kakke nesreče.

Človek obrača, Bog obrne!

Cilka je postajala vedno bolj čudaška. Ponoči je vstajala s postelje in hodila okoli vsa zamisljena in otožna.

Mati se je bala, da je hči postala mesečna. Slišala jo je, naj ostane ponoči lepo v sobi in naj ne hodi ven na zrak, a Cilka se ni zmenila. Kakor

od lajne sile gnana, je hitela skoro vsako noč po polski stezi in potem zavila na klanec vodeč v Peči, kjer jo je dohitela miena sreča in niena nesreča. Ni se bala viharnih noči, ne bliskov ki so včasih preprežali ozračje. Bolna in trudna je zahtevala polna hrepenenja proti mlinu, kjer je nekaj časa tako mirno in brezskrbno živela, dokler se ji niso odprle oči in ni spoznala tegobe greha.

Vračala se je ponoči in sama ni vedela zakaj. Morda bi še in še rada videla njega, ki jo je oropal njenega duševnega mira in jo upropastil, morda bi ga rada prosila naj se je usmili zavoljo njenega bednega otroka, ki ga je nosila pod svojimi trudnimi žalostnimi srcem?

Vročična je tvala okoli in nočanje preveč trpela, kajti bila je ženska, ki si ni mogla odpustiti, čeprav se niti sama ni dobro zavedla, kaj je storila, saj je bila neizkušena in ljubila je iz duše. Zdaj, ko je bilo prepozno, se je oglašil tudi njen nos in večkrat je plakala za svojo častjo, ko je spoznala, da jo je žrtvovala nevedečju.

Dome pa je mati skrivaj plakala in obloževala samo sebe:

»Skvarenec je bil na pol mestni človek, ki me je premočil. Iznevelila sem se domači zemlji. Bila sem kmelica, pa sem šla v dolino mesto, ki me je omehkušilo s svojim strupom. Ko sem se vrnila, sem se smejala prenosnim zdravim ljudem, koiti tedaj sem si že skvarila okus, da nisem več ločila resničnega od navideznega! In vse to mi je prešlo v dušo in se mi vsesalo in možgane. Kmetijski fant se je hotel, i menoi poročiti, pa sem se mu smejala, ko je privrskal in prosil za nočeli in rožmarin. Raje sem imela skvarenca, ki je zalajil domaćo zemljo kakor jaz. In potem je zalajil tudi mene in me zapustil. Prepozno sem spoznala svojo zmožo, prepozno!

Iz zdaj?

Zdaj imam otroka, ki je prenežen in presnoven in ta otrok naj nosi breme mojeg greha, ta nežna stvarca naj se zdaj pokori še za svojo mater? Kako sem nesrečna! Če bi bila Cilka hči

zdravega preproslega kmetja, bi jo čuvala je priroda sama, kajti pravo zdravje se pozna mekušja greha kakor skvarjena narava, saj so krepki in silni v samozatojevanju močnejši kakor šibki in slabčki.

Cilka ni materi mčesar omenila in ji razlagala kako in kaj. Molče je trpela prenašala svojo bolest in čakala na uro, ki se je bližala.

Kake tri tedne po rojstvu pečovske Angele, je Cilka spet posebno močno gnala k mlinu. Napadla jo je luka vročica, da se ni nih zavedala, kje je tvala, le nagonsko je slutila, da mora preiti, ker je bila že predaleč od doma.

Hotela je proti mlinu. Vedno bliže je udarjala mlinsko kolesie in šumolala voda. Ona je hitela in hitela, a sama ni prav vedela, zakaj.

Pečovski je ledaj mcl vso noč.

Enakomerno so ropotala mlinska kolesa, udarjale stope in hrumela voda. V tiho noč se krepko odmevala hrombeča pesem dela.

Zunaj je vibrala nevihta.

Cilka se je približala vse trudna, omotična in nekako pijana. Hipoma se je ustavila, pogrebel jo je krč. Zaihtela je in se zvilja kakor mlada breza v velru.

Nad njo so divjali bliski, pračeli med skalami in se zasekavali v vodo.

Mladenka se je pognala dalje v mlin in hotela, gospodarja je hotela videti in njega... njega...

Tedaj je zajokala in se za časek zavedla. Da, k mlinarju mora, on ji bo pomagal in gospodarja, njena bolta, saj je tako dobral.

Ozrla se je kviku in onemlela v tihi grozi. Na mlinski strehi je zagledala gorečo metlo in se prekrizala:

»Skopneki! Skopneki!

Spomnila se je strašnega Skopneka, o katerem je vedela da se izpreminja v gorečo metlo, sedla na streho, kjer ljudje delajo čez delopust in jim napaja

P I S A N O P O L J E

V vodnjak je skočila

Magdalena, žena organa finančne kontrole Bojčevića v Djakovici je poizkušala izvršiti samoumor s tem, da je skočila v okrog 6 m globok vodnjak. Ko se je njen mož ravno napravljal v pisarno, je zaslišal krik in odhitel na ulico. Prosil je prvega mimoidoidega učitelja Milorada Vinkovića, naj mu pomaga. Bojčević se je spustil po vrvi v vodnjak in je z največjim naporom izvlekel svojo nezavestno ženo na dan. Tisti trenutek je prišel mimo tudi poveljnik mestne straže, ki je nezavestno nesrečnico z umetnim dihanjem zopet oživel. Za Magdalena bo imelo vse to najbrž težke posledice, saj je bila tikoma pred porodom.

Glavo ji je obril

Brivec Fridrih Velter iz okolice francoskega mesta Meca si je izmislil čuden način, da prisili ženo, ki ga je zapustila, k vrnitvi. Poiskal jo je v stanovanju svojega tekmeca, jo privezal k postelji in ji odstrigel lase, nato pa še obril glavo. Mislil je, da ženske z obrito glavo tekmece ne bo več maral. Velterjev trud je bil zaman, zakaj tekmece, raje kakor bi jo zapustil, potrpežljivo čaka, da izvoljenki zopet zrastejo lasje.

Zopet vlom v župnišče

Prav dober poznavalec domačih razmer v lžanski župnišči je v noči od 4. na 5. t. m. vlomil v župniško pisarno in odnesel za 1176 din gotovine. lžanski orožniki

Torej je Pečovski pozabil, da mora prenehati z delom? Morda pa je Skopnek prišel po njegova otroka, ki bo skoraj rojen? Ne, ne, saj ne more vedeti zanj la strašna pošast, ki tako rada davi novorojence!

Pekoča bolečina se ji je zaostрила v telo, zgrabila jo je tako tesnoba, da je kar čutila, kako ji primanjkuje sape.

Bila je že blizu mline. Polipala je svoje znojno čelo. V glavi ji je razbijalo in vendar je čutila v njej čudno praznino, kakor bi imela na vratu vollo lobanja. Vse se je v nji obračalo, sililo nizdol, jo ščipalo in tesnilo vse telo kakor bi bilo v sliskalnici iz katere bi se zaman skušala oprostiti in si osvoboditi. Če se je še tako trudila, si ni mogla prav nič pomagati.

Zagledala je mlin samo še nekaj korakov pred seboj.

In tedaj jo je zmagalo. Začutila je novo bolečino. Nekaj se je v nji borilo, trgalo in ji neusmiljeno vrtilo po telesu. Bilo je pač vse, kar se je takom mesecev v nji izoblikovalo v drugo, novo življenje, ki je hotelo dobiti lasni izraz, se od ne odtrgati in zaživeti svoje življenje, kajti njen sad je dozorel.

Vzdihnila je in glasno zatarnala. Sama se ni prav zavedala, kako je bilo ko je nanadoma držala v rokah drobnega dete. Pogledala ga je ljubice in oložno, a sledeči hip je zarjula kakor splašena zver in zajokala:

»Skopnek! Ti strašni neusmiljeni Skopnek! Res si imel svoje krepilje vmes! Ti morilec, kaj si storil, moj ubogi mali črvicek je mrtev!«

Zdaj so ji oči blazno zasijale. Stisnilo je dete k sebi, a bilo je mrzlo in brez življenja.

Zakrohotala se je in se pogotila proti mlinu ter lupala:

»Nimam otroka, ne nimam ga in ga nisem imela nikoli! Nedolžna sem, čista kakor lilja, deviška kakor vedno! Vse je bilo sen in zlobna domišljija! Sama sem in srečna in krasna sem in deviška, da vsa deviškati!«

so bili takoj obveščeni o vladu in začeli z najnatančnejšo preiskavo. Vlomilec se je najbrž skril še prejšnji večer v župnišče, nato pa je ponoči poiskal ključ od pisarne in jo odprl. V jedilni shrambi se ni dotaknil jedil, posrebral je le skodelico mleka. Na miru je pustil mesene klobase in suho meso. Orožniki so zaprli nekega hlapca, ki je poprej služil pri g. župniku, a je bil zaradi nepoštenosti odpuščen. Vloma osumljeni hlapec odločno taji, da bi bil on izvršil vlom, češ, da je bil vso noč doma in je spal z družino. Osumljenca so orožniki odpeljali v preiskovalne zapore ljubljanskega okrožnega sodišča.

Hodžera v zlati sredi

Te dni je imel v Ljubljani sestanek Svetislav Hodžera, načelnik Narodne stranke. Hodžera je izjavil, da njegovi pristaši (borbaši) niso bili in ne bomo fašisti. Oni so brezpogojno za demokracijo. Kar se tiče državne ureditve, se je Hodžera izjavil za zlato sredino med samoupravo in federacijo.

Občinskega tajnika so postavili za učitelja

Brez učitelja je ostala letos šola v vasi Veri pri Vukovarju. Nad 120 otrok je željno pričakovalo novega učitelja. Vendar, na žalost, ni prišel. Te dni pa so se kmetje zbrali in so sklenili, da sami rešijo krajno šolsko vprašanje. Ker ni bilo drugega izhoda, so odločili, naj učiteljsko službo opravlja občinski pisar. Pisar je dobil nalogo, da predpoldne opravlja posle pi-

Se enkrat se je ozrla v mrtvo trupelce na rokali in zašepetala:

»Kaj hočeš ti mali revček? Nisem te hlicala, odkod si se vzel, od kod neki? ... Ha, že vem! Skopnek te je dal meni v naročje, da bi me ljudje lahko obsojili za morilko otrok in za čaravnicol Ne, ne boš me vjel Skopnek, ti satan, ne boš, ne, ne boš!«

Skočila je v mlin vrgla trupelce v stope.

Zahreščalo je.

Pritekel je mlinar, a bilo je že prepozno.

Cilka se je zgrudila na tla in obležala onesveščena.

Pečovski je poklical pomočnika, ki je moral takoj očistiti stope in nesti z gospodarijem nezvestno dekle v hišo.

Drugi dan se je mlinar na vse jutro odpravil v mesto ter se kmalu vrnil. Mešanico krvi in mesa je pokopal na vrtu pod jablan.

Kesneje se je oglasil sodni bizič, a ni opravil ničesar. Cilka se je sicer zdramila iz omnice, a bila je blazna.

Pečovski je imel slab dan. Tisto noč, ko je obležala Cilka pred mlinom, je taval do jutra okoli, premišljeval in se jezil sam nad seboj. To so bili pač trenutki, ko ga je nepričakovano zgrabil čuden nemir, da ni našel obstanka, in je kar nenaglo prišel misliti da bi mlin prodal in zbežal za vselej iz Peči.

»Kdo mi more braniti, kdo me sme zadržati, da ne storim, kakor sam hočem?« se je spraševal in se togočil, da ne more v sebi za trdno skleniti, da pojde. Kako bi lahko šli vsi skupaj na poljano, bogal je bil, a vedno se je obolavljol.

Zelo je ljubil svoje Peči. Vsaka misel da bi zapustil mrke kamenite kletke, mu je bila bolečna, čeprav si je še tako zagotavljal, da ga drugje čaka sreča in sonce, da je tod vse njegovo nehanje in dejanje spojeno s prokletsom in borbami, ki jih mora boriti s prirodnimi silami, saj mu prehtita povodenj in ogenj. Res se je krepko upiral in delal brez oddiha, toda, ali bi ne bilo bolje živeti na ravnini mirno in udobneje in brez

sarja v občinskem uradu, popoldne pa počuje šolske otroke. Če bo oblast to potrdila, je seveda drugo vprašanje.

Učiteljico so posnemali

V Starem Vlahu je nastopila službo mlada učiteljica. Pred vaško mladino je prišla odulirana, v čevljih z visokimi petami in z rdeče pobarvanimi nohti, kakor nekatere meščanske ženske, ki so za pravo lepoto že izgubile ves okus. Otrokom se je vse to dopadlo, zlasti njeni rdeči nohti. Čez nekaj dni si je vsa šola namazala nohte z rdečo barvo.

Učiteljica se je zgražala in je hotela otroke kaznovati. Pa brez uspeha. Zakaj nihče ni mogel otrok prepričati, da je grdo to, kar je storila njihova mlada učiteljica.

Župan je psu odgriznil rep

V Bešenovu, nedaleč od Rume, županu Dušan Djirič. Nekega dne so se zbrali Djirič in še nekateri drugi njegovi prijatelji pri občinskem blagajniku in so se tam dobro imeli. Ko je župan zagledal nekega psa, je rekel navzočim naj mu dajo nož, ker ima posebno veselje, da psom reže repe. Ko mu veseli prijatelji noža niso hoteli dati, je spoštovani predsednik občine psa kratkoma zgrabil in mu z zobmi rep odgriznil.

Iz Beneševih mladih let

Sin kmetijskih staršev, učitelj Vojta Beneš, brat novega predsednika češkoslovaške republike, se spominja neke svoje mladosti in piše:

Mati je bila prav za prav edina naša

skrb, da mu sirela spusti na streho rdečega petelina.

Da, kolikrat je že narasla voda in zavladala divja povodenj, manikalo je včasih samo za las, pa bi šlo vse po zlu. In sirela je razsajala po strehi, da so se le težavoma otreli hujšega ognja, vendar mu je že večkrat ubila koko žival.

In njegova družina?

Ali je bila srečna? Ali ni bilo vedno nekaj narobe? Aleša ni pozabil, čeprav ga ni nikoli ome- nil. Kadar je šel mimo tolmuna je v duhu videl v globini trupla svojega sina.

Nekdaj je mislil vse drugače. Če je človek s prirodo je pač tudi ona z njim, si je vedno dejal, dokler ni spoznal, da v pečinah ni tako, saj vladajo v njih sile, ki jih človek ne razume, če je še tako zaljubljen v te strahotne kraje, se mora boriti z močmi, ki tod gospodujejo, kakor bi ga pre- skušale, če je njegova ljubezen res dovolj močna in silna, da bo zmagala.

Cemu ne odnehajo te sile, kdaj se bodo naveličele?

Ni ga bolelo toliko ker je Aleš umrl, saj je sam največ trpel kadar ga je pogledal, a ostala mu je nezacelejena rana, vedno se je spraševal, zakaj je moral fant storiti tako smrt, zakaj je bil bedast kakor otrok kakkega žganjara. In dva sla mu umrla komei rojena. On si je pa želel mnogo otrok, saj je bilo v mladih dneh dela in jela. Družina bi dvignila premoženje in si ga enkrat lahko delila široko in obilno, saj bi bilo vsega v izobilju! A pečovski mlin bi bil kakor pravilni grad v globini poln tajnega bogastva in tihe sreče, poln veselja in zadovoljstva, kakor bi prebivali v njem gospodski graščaki, ne pa skromni mlinarji!

In kaj je ukrenil na vse te nezdode in nesreče? Kjer je mogel se je boril. A proti prirodnim silam je bil tako šibek, slabši kakor otrok napram očetu, ki mu zapreši s polico. In vendar je imel razum, denar in voljo ter znal vztrajati če treba tako dolgo, da bi zbral roke do komolcev in noge do kolen.

vzgojiteljica, včasih tudi dokaj stroga. Njeno načelo je bilo, da metla otroke izpred pekla goni in njej se je zdela najprimernejša metla — kuhališnica. Ali boli ali ne boli — tepeni smo bili kot žito. Ni se čuditi, zakaj bilo nas je osem in tako ni zmanjkalo priložnosti.

Mama je bila veselega značaja, majhna, modrih oči, nagnjena bolj k smehu kot k jok.

Ko so prišli postni dnevi in z njimi rožnovenec, smo ga molili vsak dan. Mama je pokleknila na tla, zraven nje oče z oprto glavo v dlani, otroci kleče okrog njih — pa smo začeli peti. Mati je imela visok glas, oče je pel z otožnim basom, ki je materinega lepo spremljal, mi otroci pa smo pomagali kakor smo vedeli in znali. Ti večerni postni trenutki so se zajedli neizbrisno v mojo dušo. Danes, po več kot 40 letih, ko mi spomin odpre čudežni pogled v mladost, me zagrabi vselej bolešno lepi občutek. Pretresen slišim očetov in materin glas, vidim jih klečati doma v zadnji sobici na golih tleh in peti: Verne dušičke, kraljstva nebeškega otročički... Zlata moja mati, kako ste lepo znala peti, kako sladek glas ste imela, kako veliko materinsko srce!

200 litrov v enem tednu

V Vrhu je umrl nedavno alkoholik, ki se je po prepiru s svojo ženo zaprl v svojo hišo ter ni hotel sprejeti nikogar, a je popil na dan 23 litrov vina. Čez 8 dni so ga našli mrtvega na dvorišču. Po vinski zalogi v hiši je ugotovila žena, da je popil v enem tednu nad 200 litrov vina. Kaj pa, če je sod puščal?

V Španiji so močnejši podlegli

Španska vlada še ni objavila končnih uspehov volitev v parlament. Časopisje piše, da so dobile desničarske stranke 4.571.000, levičarske stranke 4.357.000, stranke sredine pa 340.000 glasov. Desničarji so potemtakem za okrog 200.000 glasov močnejši od levičarjev. Vendar je španski volilni red tako ustvarjen, da zagotavlja levičarjem večino poslanskih mest, to je 256. dočim dobe desničarji le 143, stranke sredine skupno z baškimi nacionalisti pa 55. Večina španskega naroda se torej gotovo ne strinja s prekinitvijo diplomatskih zvez v Vatikanom, ki je bila izvršena te dni kot najnujnejše in najvažnejše delo sedanje levičarske vlade.

Menihi sv. Bernarda gredo na Tibet

Nova skupina menihov iz znanega zavetišča Sv. Bernarda je odpotovala v Azijo. Monihi se hočejo združiti z redovniki, ki žive že okrog eno leto v vzhodni Himalaji, kjer hočejo ustanoviti zavetišče, podobno onemu v domovini pri Sv. Bernardu. Samostan hočejo postaviti na prelazu Si-La, kjer je postalo že mnogo tisoč potnikov žrtev tamošnjih plazov. Dva patra sta na vzhodno Himalajo odšla že leta 1931, da sta izvršila potrebne priprave. Premagati sta morala najštevilnejše težave; pogajati sta se morala z različni roparskimi tolpmi, ki ogrožajo tamošnje kraje. Krščanska dobrodelnost premaga vse.

Iz občinske pisarne

Rubež rodovniške živine. Malokatera stvar je po kmetih tako znana, kakor rubež. Najprej oklie pred cerkvijo, nato pa davčni ekskuktor v spremstvu različnih javnih organov. To je pesem, ki jo vsak kmet dobro pozna. Ker se je večkrat dogodilo, da je bila temu ali onemu kmetu zarubljena tudi takozvana rodovniška žival, je finančno ravnanstvo v Ljubljani na posredovanje banske uprave naročilo ponovno vsem davčnim upravam, da smejo rodovniško živino zarubiti in prodati le v prav skrajni sili, ako ni na razpolago drugih živali ali pa kakih premičnin. V takih slučajih pa, ko prodajajo rodovniško živino, jo ne smejo prodati mesarjem, marveč drugim živinorejcem. — Ker večina ekskuktorjev ne pozna rodovniške živine zato naj tu objavimo uradna znamenja, ki jih morajo imeti take živali: v desnem rogu vžgana črka »A« ali »B« in tekoča številka. Mlada rodovniška žival ima podobna znamenja, ki so pa uetovirana v desno uho. Odrasla rodovniška žival ima navedno poleg tega v levem rogu vžgano znamenje organizacije, pri kateri je vpisana v rodovniško knjigo. Na vsa ta znamenja naj lastniki rodovniške živali vselej opozore organa, ki izvršuje rubež, oziroma ki vodi prodajo; če pa ti nečesto verjeti, pa naj jih napotijo za pojasnilo, oziroma potrdilo k domači živinorejski selekcijski zadrugi, oziroma društvu. Če pa še to ne zaleže, pa k okrajnemu kmetijskemu referentu.

Navodila občinam za letošnje terensko delo uradnih geometrov. Na podlagi čl. 43 zakona o zemljiškem katastru so občine dolžne naznanjati katastrski upravi, pod katere področje spadajo, vse spremembe v teku 30 dni, za katere so uradno zveštele. Ta naznanila morajo popolnoma uetrezati predpisom. Splošni pogoji za prepis celih posestev, posameznih delov posestev ali parcel na prejšnjega posestnika so, da katastrski upravi znana katastrska občina, v kateri leži nepremičnina, dalje številčna označba prizadetih parcel, dosežnji in novi lastnik (priimek, ime, bivališče, hišna številka; pravni naslov: kupna pogodba, zamenjava, izročilna pogodba itd.); pri delitvah pa izjava, da je nova nastala meja v naravi sporazumno in trajno zamejnjena s kamnitimi mejniki. Za delitve gozdov je poleg tega treba priložiti še dovoljenje banske uprave (kmetij, oddelek), ker brez tega dovoljenja uradni geometer ne sme izvršiti izmere. — Kadar se naznanja preložitve ali razširjenje občinskega puta, za katero so posamezni posestniki brezplačno ali pa proti plačilu odstopili dele svojih zemljišč, je treba naznanilo priložiti tudi sklep občinskega odbora, ki mora obsešati pogoje, pod katerimi je bilo zemljišče pridobljeno, nadalje kako se je uvrstila nova pot, ali med občinske ceste I. ali II. reda; končno je treba priložiti tudi po-

dobno izjavo kakor zgoraj, da je novo nastala pot trajno zamejnjena z betonskimi mejniki v dimenzijah 12x12x60, kakor je to predpisano za drž. in banovinske ceste. — Kadar se deli javnih prostorov ali javnih opuščenih poti prepuščajo proti obškodnini ali brez obškodnine, mora o tem sklepati občinski odbor. Proti sklepu občinskega odbora pa ne sme biti ugovora s strani zainteresiranih posestnikov; nadalje mora tak sklep odobriti bu. uprava. — Na podoban način se postopa tudi pri napravi novih vodotokov ozir. opustitvah ali pri porazdelitvah osušenih vodnih strug. Pri preložitvi vodoparnih objektov zavisi način odstopa posestnikov delov struge sosednjim posestnikom vodoparne razprave politične oblasti. Novo nastalo posestno stanje mora biti pred izmero trajno zamejnjeno z betonskimi mejniki v zgoraj omenjenih dimenzijah. — Pri naznanilih novih zgradb je potrebno, da se navede natančni naslov poselnika, na katerega zemljišč je stavba postavljena, katastrska številka zemljiške odnosno stavbe parcele in vrsta stavbe. Nove stavbe se naznanjajo po izdaji uporabnega dovoljenja, katerega podpis mora občina poslati katastrski upravi. Naznanila za vse zgoraj navede: slučaje morajo občin najkasneje do 30. marca poslati katastrskim upravam, ker bi se sicer njih izvedba na mestu stave v letošnji dobi ne mogla upoštevati v že naprej omenjenem času bivanja geometra v posameznih občinah. Občine morajo katastrskim upravam poslati do omenjenega dne vsa naznanila.

RADIO

Cetrik, 12. marca: 12 Plošče, 12.45 Vremenska napoved, poročila, 13 Napoved časa, objava sporeda, 13.15 Radijski orkester, 14 Vremenska poročila, borzni tečaj, 18 Radijski orkester, 18.40 Slovenščina, 19 Napoved časa, objava sporeda, poročila, vremenska napoved, 19.30 Nac. ura, 8 Prenos iz Zagreba, 20.45 Prenos iz Belgrade, 21 Napoved časa, vremenska napoved poročila, objava sporeda, 22.15 Slovenske narodne. — Petek, 13. marca: 11 Solška ura, 12 Plošče, 12.45 Vremenska napoved, 13 Napoved časa, objava sporeda, 13.15 Plošče, 14 Vremenska poročila, borzni tečaj, 18 Ženska ura, 18.20 Plošče, 18.40 Strojno preskrba našega delavstva, 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, 19.30 Nac. ura, 20 Akademija ob 100 letih rojstva Josipa Stritarja, 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, 22.15 Angleške plošče. — Sobota, 14. marca: 12 Plošče, 12.45 Vremenska napoved, poročila, 13 Napoved časa, objava sporeda, objave, 13.15 Plošče, 14 Vremenska poročila, borzni tečaj, 18 Radijski orkester, 18.40 Družine moralno pokvarjenih otrok, 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, 19.30 Nac. ura, 19.50 Preveč zunanje politične vprašanje, 20.20 Pogledno na Dolenjsko, 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 15. marca: 8 Ženska lovdadba, 8.15 Moška telovadba, 8.30 Čas, poročila, objava sporeda, 8.45 Venček koračnic, 9 Prenos cerkvene glasbe, 9.40 Versko predavanje (g. d. Mihael Opekali) 10 Ura lahke glasbe, 12 Napoved časa, objava sporeda, 12.15 Prenos iz Planice, 13.15 Tamburaški orkester, 14 Prenos iz Planice, 16 Kmetijska ura, 16.20 Notranjski šramel, 17 Nekaj o mleku, 17.20 Notranjski šramel, 18 Napoved časa, poročila, 19.30 Nac. ura, 20 VI. ura slovenskih skladateljev, 21.15 Radijski orkester, 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, 22.15 Plošče. — Ponedeljek, 16. marca: 12 Plošče, 12.45 Vremenska napoved, poročila, 13 Napoved časa, objava sporeda, 13.15 Plošče, 14 Vremenska poročila, borzni tečaj, 18 Zdravniška ura, 18.20 Plošče, 18.40 Kulturna kronika, 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, 19.30 Nac. ura, 20 Prenos iz Belgrade, 22 Napoved časa, vremenska napoved poročila, objava sporeda, 22.15 Radijski jazz. Torek, 17. marca: 11 Solška ura, 12 Plošče, 12.45 Vremenska napoved, poročila, 13 Napoved časa, objava sporeda, 13.15 Radijski orkester, 14 Vremenska poročila, borzni tečaj, 18 Radijski orkester, 18.40 Blaženstvo Nirvane, 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, 19.30 Nac. ura, 20 Prenos akademije Zveze v. j. šk. dobrovoljcev, 21.30 Plošče, 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, 22.15 Radijski orkester.

V vsako hišo Domoljub!

HERSAN CAJ

DELUJE dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic.

POMAGA pri arteriosklerozi in hemoroidih.

POLAJSUJE bolečine pri revmi in protinu.

UBLAŽUJE bolezn pri mesečnem perilu in meni.

ODSTRANJA motnje vsled debelosti in povzroča vitkost.

Dobi se v vseh lekarnah.

RADIOSAN, ZAGREB

Reg. 8, br. 10334/1935.

DOBRO ČTIVO

k »Kraški vestnik Rafael« se imenuje časopis, ki je glasilo Rafaelove družbe v Ljubljani. In izhaja 15. dne vsakega meseca. Za Jugoslavijo stane letno 12, za inozemstvo pa 24 Din. Priobčuja tehitne, za izseljence, pa tudi za njih prijatelje v domovini važne članke. Ta časopis rade volje toplo priporočamo v naročitev.

k Radio je danes največja pridobitev moderne tehnike našega stoletja. Poslužujejo se ga privatniki, šole v učne svrhe, politika v propagandne namene; vsi pa v največje zadovoljstvo. Vsak radioamater, ki želi dobiti kot začetnik potrebne nauke o elektriki in radiotehniki, bo vzel v roke najboljšo slovensko knjigo na tem polju: »Radio«, katero je spisal prof. Leop. Andree. Knjižica ima 241 strani in 214 slik med besedilom, ki ponazarjajo posamezna poglavja te knjige. Cena broš. knjigi je 20 Din, kart. 25 Din, vez. v celo platno 30 Din. Knjiga ima namen vzbuditi zanimanje za radio, podati osnovne pojme, da radioamater lahko zasleduje strokovno literaturo, popisuje delovanje enostavnih aparatov ter razloži, kako se sestavljajo. Tudi »Solski radio« se je obnesel ne pričakovano ugodno, postal je najmodernejša učilo sodobnosti. Vsaka učiteljska knjižnica bi morala imeti to, za učitelstvo važno knjižnico. Založila jo je Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani.

k »Doberdob« — slovenskih fantov grob. Knjiga govori o etotinah in etotinah slovenskih mož, ki so tam pustili svoje mlado življenje, govori o etotinah pohabljenec, ki so pustili dele svojih teles na tem kamenitem svetu, in o oni peščici mož, ki so se še srečno vrnili v objem svojih domačin. Ta knjiga naj ti bo, mladina, svet spomin na tvoje očete in brate, ki počivajo zakopani v oni tužni neodrešeni slovenski zemlji. Z velikim zanimanjem pa bodo čitali knjigo tudi oni, ki so se sami borili ob njihovi strani in doživljali vse vojne grozote. Z njo bodo obujali spomine na nekdanje tovariše, na junaštvo in trpljenje, o katerem se danes le še malo ališ. Res, ta knjiga zasluži, da se prebira v sleherni slovenski hiši, da zajame dušo slehernega Slovenca s svetlim spominom na padle rojake. Knjigo je založila knjižarna »Domovina« v Celju in stane nevezana 27, vezana pa 38 Din.

k Povest »Vinska gorica«, ki je bila priobčena lani v »Domoljubu« in za katero so se čitatelji zelo zanimali, je zdaj dramatisirana in opozarjamo na njo vse ljudske odre. S strojem pisan izvod v dovoljenjem uprizoritve enkrat za vselej stane 100 Din. Naroči se pri avtorju samem na naslov: Gustav Strnka, pisatelj, Bistrica št. 30, pošta Mokronog, Dolenjsko.

Kožne bolezni

Tvor. lisaji, mozolji, ogrei, prišči, rdečica, rumenkasta krhka koža in drugi neugodni kožni pojavi imajo svoj izvor največkrat v slabi sestavi krvi, v prebavnih motnjah, obolenju jeter in zaprtju. Ako se hoče torej imeti mladostno lepo, zdravo polt, je potrebno predvsem očistiti notranje organe. Od tega namreč zavisi čistoča kože, a s tem tudi zunanji izgled. Lice je ogledalo notranjih organov in če se ti drže v redu, prihaja to tudi na zunanjo do izraza. Nezdruži, rumenkasti in sivkasto upadli izgled obraza, kakor tudi drugi nečisti pojavi na koži nastanejo radi nerada, katerega povzročijo črvesni plini, zaprtje itd. Te nečistoče je treba odstraniti s pomočjo zdravljenja s Planinka čajem.

Ker prihajajo torej bolezni kože iz notranjosti, tu ne zadostuje samo zunanje čiščenje kože, temveč je potrebno odstraniti motnje v prebavi z rednim pitjem Planinka čaja.

Da se doseže redno delovanje prebave, da se izločijo in odstranijo strupi iz telesa, se priporoča tudi zdravim osebam, da se na pomlad podvržejo 6-12 tedenskemu zdravljenju s Planinka čajem. Boljše in odpornejše zdravje, sveži izgled, moč in volja za življenje se dosežejo s smotnim pitjem Planinka čaja. Reg. S. 529/36.

Preseli sem svojo manufakturno trgovino iz Linc v Celje, Gosposka ulica 23 (Pekarija Janič). Na zalogi imam vse vrste krojaških potrebščin kakor tudi manufakturne blaga (svetila, kramarne, hlačnice, platne, okrasne, terne za krajce, damaste, garniture oblačil, nogavice, robce itd.). Potrditi se bom vsakogar s naloženimi potrebščinami in nadvojem neizmisljivosti cenami popolnoma zadovoljiti. Krojati posebno enkratno za obisk prostim MARTIN POWARIC

Za Veliko noč hoče biti vsakdo nov. Za mal denar pa se oblečete le, ako kupite blago za obleke v znani trgovini

ŠIVNIK NASL. KRAŠOVEC

Št. Vid pri Stični

Pridite in ogledajte si našo zalogo in cene

»Jaz bi doprinesel vsako žrtev, tudi bi zastavil svoj prstan, križ in talar, da bi podpri katoliški časopis...« (Papež Pij X.)

ARBORIN uniči sadne škodljivce.

Sedaj je čas za škropljenje, če hočete imeti jeseni lepo sadje.

CHEMOTECNA, Ljubljana, Mostni trg 10

Za Veliko noč priporoča
F. I. Goričar pri Ivanki
Ljubljana - Sv. Petra cesta 29

ravnokar došlo veliko izbiro blaga za moške obleke, za ženske plašče in kostume, lepe in poceni modne blagove za ženske in otroške obleke, za srajce, predpasnike, blago za vsakršno posteljino, izgotovljene damske in otroške plašče in obleke, moške srajce, kravate, nogavice, dežnike, svilene rute in šerpe, ovratne rute, barele, aktovke, ročne torbice itd.

Pri nakupu nad 100,- dobite primeren namelek. Pri nakupu moške obleke lepo kravatno zastoj, ako se sklicujete na inzerat v Domoljubu

»Zastoj zidate cerkve in šole in ustanovljate misijone, ako ne znate upotrebiti obrambenega orožja lojalnega katoliškega tiska...« (Papež Pij X.)

Ako želite kupiti dobra in preizkušena semena, morate zahtevati povsod samo

Svetovna semena

(Vsaka vrečica mora biti tako označena) V slučaju, da takih semen pri Vašem trgovcu ni dobili, se obrnite na veliko trgovino s semeni

Josip Urbančič, Ljubljana
Pinkotičeva cesta št. 8
(nasproti hotela »UNION«)

Cenik vseh vrst semen za vrt, travnik in polje, lepe cvetlice itd. je brezplačno na razpolago, le pišite po njega

Denarne zadeve

bančne, hranilniške in posojilniške terjatve vseh denarnih zavodov, vrednostne papirje, vojno škodo **kupi in proda**

izposluje razne kredite v gotovini na hranilne knjižice in hranilne knjižice na vknjižbo.

Izvede razne kompenzacije, plačila dolgov pri denarnih zavodih s hranilnimi knjižicami in z gotovino.

Zanesljive nasvete in informacije glede naložbe kapitala v gotovino in hranilnih knjižicah, dobite edino pri pooblaščenem Trg. agent. za bančne in kreditne posle **Alojzij Planinšek**, Ljubljana, Beethovnova ulica 14/II. — Telefon 35-10. — Za odgovor znanke.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO ZA »DOMOLJUBA«?

Zastopnike za vsako župnijo potrebujemo. Stalen in zelo donosen posel za agente, prvine in poštno osobe. Ponudbe pošljite na uravo lista pod »Zastopnik«, št. 3291.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Za žganjekuho dobite najboljšo **brinje, hlec, rožine in črno grozdice** (v aprilu) pri **trgovci Franc Podgornik d. z. o. s., Ljubljana** Tyrševa cesta 33. Javna skladišča (Balkan).

DROBTINE

Število prebivalstva v večjih ruskih mestih. Osrednji ruski statistični urad objavlja podatke o številu prebivalstva večjih ruskih mest za leto 1935: Leningrad je štel 1.911.000 prebivalcev, za časa državljanske vojne (leta 1920) pa le še 706.000, a 1925 je število prebivalstva naraslo na 1.614.000, do 1935 pa na 2.739.000. Moskva je imela 1.910 nekaj nad poldrug milijon prebivalcev, 1920 samo še 1.026.000, toda do 1926 se je število prebivalstva skoro podvojilo na 2.026.000, sedaj pa znaša 3.641.500. Tretje največje rusko mesto je Kijev s 625.500 preb. (1926 514.000, 1920 366.000 in 1910 446.000). V ruski Aziji ima Taškent 565.000 preb. (1926 324.000, 1920 272.000 in 1910 165.000), Tiflis pa 426.000 (1926 238.000, 1920 327.000 in 1910 197.000 preb.).

Ker nima zob. Duhovnik je pridigal o pekl. Rekel je med drugim, da so gotova znamenja, po katerih se lahko spozna, kdo pride v pekel. Neka stara ženica pa je razumela tako da duhovnik sploh ve, kdo pride v pekel. Zato gre k pridigarju s prošnjo, naj ji pove, kaj čaka njo. Ni se je mogel odkriti, zato ji reče, naj pokaže zobe. Ko ženica odpre usta, jo duhovnik potolaži, češ, da je v peklu škripanje z zobmi in zato nje, ki nima zob, čisto gotovo ne bo tam.

Pri migreni priporočajo hrano, ki ima malo sladkorja v sebi. Sicer moramo pa itak paziti na higieničen način življenja — dober zrak, dobra prehrana, zadostno spanje, nobenega prevelikega napora, mnogo gibanja itd.

Veliki svetovni uspeh Planinka čaja, katere uporablja na tisoče bolnikov tudi v inozemstvu, je zahvaliti njegovemu zdravilnemu svojstvu. Zdravilna zelišča, iz katerih je Planinka čaj sestavljen, se povečini nabirajo v jugoslovanskih planinah in to v tistem času, ko se nabirajo učinkovite zdravilne sestavine v rastlinah v največji meri.

Pri katerih boleznih se je pokazal Planinka čaj Mr. Bahovec zdravilnim?

Pri obolenju že odca, boleznih jeter in žolca, obolenju in lenivosti črevesja, hemoroidih (zlati žili), debelosti, ledvičnih boleznih, revmatizmu, gibanju in iskanju, pri glavobolu in migreni, pri ženskih boleznih in težavah za časa menstruacije, težavah v prehodnih letih, pri poapnenju žil (arteriosklerozi) in pri kožnih boleznih.

Da se osebe redno delovanje prebave, da se uči in odpravi strupi iz telesa, se priporoča tudi zdravim osebam, da se na spomlad podvrže 6-12 tedenski zdravilni terapiji s Planinko čajem. Boleče in odpornejše zdravje, sveži izgled, moč in volja za življenje s doseženo s pomočjo Planinka čaja. Zahtevajte v apotekah izrecno Planinka čaj Bahovec za Din 20.—

Reg. S. 20.8

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Vsakovrstne čevlje

si najugodnejše nabavite pri Jernej Jeraj. Zapore 10, p. Smlednik.

Prodajna hiša

in hleve (živin-ke in za prašiče) ter skedenj. Polje je tudi nad 600 m² s dn. vrta C-na 620 Din. Jernej Lavrič. Dol Straža pri Novem mestu, župnija Prečna.

Fanta, pridnega za kmečka dela, 16 let starega, sprejemam. Za rokca cesta 59, Mosto-Ljubljana.

Klita, enodružinska, na prodaj za 68.000 D Stožice 89 pri Ljublj.

Hrompir semenaki, gorski, prvovrstni, dobite v Blagovici pri Lukovici. Pojasnila v Blagovici št. 2

Pripravili smo že za pomlad ogromno izbiri moških obok od 170 Din naprej. perilo in vasa oblačila po skrajno nizkih cenah. Presker, Sv. Petra cesta št. 14.

Kolesa boljše vrste od 700 Din naprej ter vse dele za kolesa kupite po konkurenčnih cenah samo pri M. R. Plovel v Preski pri Medvodah.

Krojaškega valenca

iz poštene kmečke družine sprejemam. Prednost imajo oni, ki so se že učili. Hrana in stanovanje po dogovoru. Andrej Vodičar, modno krojaštvo, Lilijska

Klita pridnega in poštene v sprejem takoj. Alojzij Rus, Log št. 30, p. Brezovica.

Mizaril! Vsakovrstno okovje za okna in vrata, pohištveno okovje, mizarstvo orodje in vse železnarske potrebščine dobite na ceneje pri trgovci Fr. Stupica, železnarna, v Ljubljani, Gosposvet-ska cesta 1

Deklo pošteno, za kmečke dela, sprejemam takoj. Franc Vidic, Bled I, Krekova c. 66.

Klita star 20 let, zanesljiv, trezen, vaje konj in vsoga dela išče službo. Nastov v upravi »Domoljubac« pod št. 3357.

Fanta močnega, sprejemam za pastirja takoj. Keber, Studenec št. 36, D. M. v. P. Lju.

Zelenega protja 5000 kg, proda Lenč Plešivica št. 1, p. Brezovica.

Lepo posvetilo

pravno za obrt, v Zbiljaj pri Medvodah, se ugodno prodaja proti gotovini ali hranilnim knjižicam. Mestne hranilnice ljubljanske informacije se dobe pri Mestni hranilnici, Ljubljana.

Klita nekadi ca, sposobnega za vasa kmečka dela, išče službo. Hrušica 10.

Deklo pridno pošteno, za vasa kmečka dela sprejema. Rozman, Vižmar s št. 3, št. Vid.

Peso 300 kg, prodam. Smlednik št. 46 pri Medvodah.

Klita 14 do 16 let starega, sprejemam v službo takoj. Zavogel št. 3, p. Sp. Hrušica.

Kepo, peso, vrtno se no in slamo prodam. Stepanja vas št. 50.

Žage in vile, vile, se-pino, lopate, rovnice itd. po znižani ceni dokler traja stara zaloga, priporoča Železnarna Koutny, Ljubljana-Siške, Medvedova 28.

Čevljarskega valenca sprejema Dermastija, Dravtje 85.

Trehvelski cement

trave, železo ter specerij-ko in manufakturno blago najceneje pri Müllerju, Grosnjole.

Redor posodi za 1 leto 2000 D n. dobi vis. ke obresti. Naslov v uravi »Domoljubac« pod št. 3121

Klitapec h kontem

zanestljiv dobi službo. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Zanesljiv« št. 3352

Iščem dekle pošteno in vajeno vsega kmečkega dela, plača po dogovoru, nastop službe 25. aprila t. l. Rudolf Benedičič, posestnik ingost. inšar. Pivo št. 15, p. Kranj.

Obleko, hlače i. t. d. dobite vedno najbolje in najceneje pri Ludviku Slak, Dobrič pri Trebnjem, Prdite se pripraviti!

Posojila iščemo

v gotovini, kratkoročnega ali dolgoročnega proti prvovrstnemu jamstvu industrijskega podjetja in dobremu obrestovanju. Ponudbe pod »Sigurno naložen denar« na upravo Domoljuba št. 2275.

Pozabite KURJA OČESA v 3 minutah
Odstranite jih naslednji dan

Ako Vas kurja očesa tako peko in bole, da ste že napol blazni od muke, tedaj pomnite vnete in bolne noge v toplo vodo, kateri ste dodali toliko Saltrat Rodella, da je dobila videz mleka. Kakšno olajšanje v najkrajšem času! Sproščeni kisik raznosi zdravilne soli v globoke znojnice ter oblažuje in odpravlja kožo in kožno tkivo. Bolečine prenehajo, obtok krvi pa se uredi, da se popolnoma dobro počuti. Kurja očesa se omeščajo do korenin, da jih lahko odstranite že naslednji dan. Trda koža in otekline popolnoma izginejo. Lahko nosite čevlje manjše za celo številko. Saltrat Rodell je na voljo po neznatni ceni v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo — Dopte in spise sprejema uredništvo »Domoljubac« Tel. 25-48. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljubac«, Telefon 29-98. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karol Čeč.